

ትምህርት 27

1. አዲሱ ፈርዖን በእስራኤላውያን ላይ ምን አደረገባቸው?
- ሁሉንም እስራኤላውያን ባሪያዎች አደረጋቸው።
2. ፈርዖን እስራኤላውያንን ባሪያ ያደረጋቸው ለምን ነበር?
- ፈርዖን፣ እስራኤላውያን አገሩን እንዳይነጥቁት ፈርቶ ነበር።
3. ፈርዖን እስራኤላውያን አገሪቱን ይነጥቁኛል ብሎ የፈራው ለምን ነበር?
- ምክንያቱም እስራኤላውያን በቁጥር በዝተው ነበር።
4. ፈርዖን እስራኤላውያንን ባሪያዎች እንዲያደርጋቸው የመራው ማን ነበር?
- ሰይጣን።
5. ሰይጣን እስራኤላውያንን ለማጥፋት የፈለገው ለምን ነበር?
- ምክንያቱም ሰይጣን፣ እግዚአብሔር አዳኙን ከእስራኤል ዘር እንደሚልክ አውቋል።
6. እግዚአብሔር እስራኤላውያን ለምን ባረካቸው?
- ምክንያቱም እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደደ።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር ለአብርሃም፣ ለይስሐቅ እና ለያዕቆብ የገባውን ቃል አላጠፈም።
7. እግዚአብሔር የፈርዖን ሴት ልጅ ሙሴን እንደታላድገው የላካት ለምን ነበር?
- ምክንያቱም እስራኤላውያንን ከግብጽ እና ከባርነት በሙሴ አማካይነት አውጥቶ ሊመራቸው ዐቅዶ ነበር።

8. እስራኤላውያን ከፈርዖን እጅ ራሳቸውን ማዳን ችለው ነበር?
- አልቻሉም፡፡

9. ሙሴ እስራኤላውያንን ከፈርዖን እጅ ማዳን ችሎ ነበር?
- አልቻለም፡፡

10. እስራኤላውያንን ከፈርዖን እጅ ማዳን የቻለው ብቸኛው ማን ነበር?
- እግዚአብሔር፡፡

11. ሰዎችን ብቻውን ከሰይጣን ማዳን የሚችለው ማን ነው?
- እግዚአብሔር፡፡

- እስራኤላውያን ለ 400 ዓመታት ያህል በግብፅ በባርነት ኖሩ፡፡

- እስራኤላውያን እጅግ በጣም ስለ ተሠቃዩ፣ ወደ እግዚአብሔር ጮኹ፡፡

ዘጸአት 2:23 እናንብብ፡፡

23- እስራኤላውያንም በባርነት ከደረሰባቸው ግፍ የተነሣ ይጮኹ ነበር፤ ከባርነት ቀንበር ለመላቀቅ ያስሙት ጩኸት ወደ እግዚአብሔር ደረሰ፡፡

- እግዚአብሔር የእስራኤላውያንን ጩኸት አልሰማም?

ዘጸአት 2:24-25 እናንብብ፡፡

24- እግዚአብሔርም የጩኸታቸውን ሲቃ ሰማ፤ ከአብርሃም፣ ከይስሐቅ እና ከያዕቆብ ጋር የገባውንም ቃል ኪዳን አሰበ፡፡

25- እግዚአብሔርም እስራኤላውያንን ተመለከተ፤ ስለ እነርሱም ገደደው፡፡

- እግዚአብሔር የእስራኤላውያንን ጩኸት ሰማ፡፡

- እግዚአብሔር ለአብርሃም፣ ለይስሐቅ እና ለያዕቆብ የገባውን ቃል አሰበ፡፡

- እግዚአብሔር ለአብርሃም፣ ለይስሐቅ እና ለያዕቆብ የገባው ቃል ምን ነበር?

- የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል፣ ከ400 ዓመታት በኋላ፣ እስራኤላውያንን ወደ ከነዓን ይመልሳቸዋል፡፡

- ምናልባት እስራኤላውያን እግዚአብሔርን እንደ ረሳቸው አስበው ይሆናል፣ እግዚአብሔር ግን አልረሳቸውም፡፡

- እግዚአብሔር ሁል ጊዜ ቃል የገባውን ነገር ያደርገዋል፡፡

- እግዚአብሔር ባይጣደፍም፣ ቃል የገባውን ነገር ሁልጊዜ በራሱ ጊዜ ይፈጽመዋል፡፡

- ሙሴ የት ነበረ?

- እግዚአብሔር በሙሴ አማካይነት እስራኤላውያንን ከግብፅ አውጥቶ ሊመራ አላቀደምን?

- እግዚአብሔር በሙሴ አማካይነት እስራኤላውያንን ከባርነት አውጥቶ ሊመራ አላቀደምን?

- ፈርዖን ሊገድለው ስለ ፈለገ፣ ሙሴ ወደ ምድያም ምድር ኮበለለ።

- በምድያም ምድር፣ ሙሴ አገባ፣ ሁለት ወንዶች ልጆችንም ወለደ።

- አንድ ቀን፣ የአማቱን በጎሞች በመጠበቅ ላይ ሳለ፣ እንግዳ ነገር ተመለከተ።

ዘጸአት 3:1-3 እናንብብ።

1- አንድ ቀን ሙሴ የምድያም ካህን የሆነውን የዮቶር በጎችና ፍየሎች እየጠበቀ ሳለ፣ መንጋውን እየነዳ ወደ ምድረ በዳው ዳርቻ አምርቶ የእግዚአብሔር ተራራ ተብሎ ወደሚጠራው ወደ ኮራብ ቀረበ።

2- እዚያም የእግዚአብሔር መልአክ በቁጥቋጦው ውስጥ በሚንቀሳቀል የእሳት ነበልባል መካከል ተገለጠለት። ሙሴም ቁጥቋጦው በእሳት ቢያያዝም እንኳ፣ አለመቃጠሉን አየ።

3- ሙሴም ቁጥቋጦው ለምን እንደማይቃጠል ቀረብ ብዬ ይህን አስገራሚ ነገር ልመልከት አለ።

- ሙሴ ምን አየ?

- ሙሴ የሚነድድ ነገር ግን የማይቃጠል ቁጥቋጦ አየ።

- ሙሴ ያየው የሚነድድ፣ ቁጥቋጦ ለምን አልተቀበለም?

- ምክንያቱም በቁጥቋጦው ውስጥ እግዚአብሔር ነበረ።

- እግዚአብሔር በቁጥቋጦው ውስጥ ስለ ነበረ፣ ቁጥቋጦው አልተቃጠለም።

- እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

- እግዚአብሔር የሚያደርገውን ማንም ማድረግ አይችልም።

- እግዚአብሔር በሚቃጠለው ቁጥቋጦ ውስጥ የሆነው ለምንድን ነበር?

- እግዚአብሔር በሚቃጠለው ቁጥቋጦ ውስጥ የሆነው ስለ እስራኤላውያን ለሙሴ ሊነግረው ፈልጎ ነበር።

- የሚቃጠለው ቁጥቋጦ ከእስራኤላውያን ጋር የሚመሳሰለው በምንድን ነበር?

- እሳቱ የሚነድደውን ቁጥቋጦ ሊያጠፋ እንደ ፈለገ ሁሉ፣ ሰይጣን እና ፈርዖንም እስራኤላውያንን ለማጥፋት ፈልገው ነበር።

- እግዚአብሔር በሚቃጠለው ቁጥቋጦ ውስጥ እንደ ነበረ ሁሉ፣ ከእስራኤላውያንም ጋር ነበረ።

- እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር በነበረበት ጊዜ ሁሉ ሰይጣን እና ፈርዖን ሊያጠፏቸው አልቻሉም ነበር።

- ከቁጥቋጦው ውስጥ፣ እግዚአብሔር የሙሴን ስም ጠራ።

ዘጸአት 3:4 እናንብብ።

4- ሙሴ ሁኔታውን ለመመልከት መቅረቡን እግዚአብሔር ባየ ጊዜ፣ ከቁጥቋጦው ውስጥ እግዚአብሔር፣ «ሙሴ፣ ሙሴ፣» ብሎ ጠራው። ሙሴም፣ «አቤት እነሆኝ» አለው።

- ሙሴ፣ እግዚአብሔር ከቁጥቋጦ ውስጥ ሙሴ ሙሴ ብሎ እስኪጠራው ድረስ፣ በቁጥቋጦ ውስጥ መኖሩን አላወቀም ነበር።

- እግዚአብሔር የሙሴን ቋንቋ እንዴት አወቀ?
- እግዚአብሔር ሁሉንም ቋንቋዎች ያውቃል።
- እግዚአብሔር የማያውቀው አንድም ቋንቋ የለም።

- እግዚአብሔር የእናንተንም ቋንቋ ያውቃል።

- እግዚአብሔር የምትናገሩትን ሁሉ ይሰማል።
- እግዚአብሔር የምትናገሩትን ሁሉ ይረዳል።

- ብታንሾካሽኩም እንኳ፤ እግዚአብሔር ይሰማል።

- እግዚአብሔር፤ ሙሴን በድጋሚ ከሚነድደው ቁጥቋጦ ውስጥ ሆኖ ተናገረው፡-

ዘጸአት 3:5-6 እናንብብ።

5- እግዚአብሔርም፤ «ወደዚህ እንዳትቀርብ፤ ይህች የቆምህባት ምድር የተቀደሰ ስለ ሆነች ጫማህን አውልቅ» አለው።

6- ቀጥሎም፤ «እኔ የአባቶችህ አምላክ፤ የአብርሃም፤ የይስሐቅ እና የያዕቆብ አምላክ ነኝ» አለው። በዚህ ጊዜ ሙሴ እግዚአብሔርን ፊት ለፊት ማየት ስለ ፈራ፤ ፊቱን ሸፈነ።

- እግዚአብሔር፤ ሙሴ ጫማዎቹን እንዲያወልቅ የነገረው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም ሙሴ የቆመው በፍጹም አምላክ ፊት ነበር።
- ምክንያቱም ሙሴ የቆመው በቅዱስ አምላክ ፊት ነበር።

- እግዚአብሔር፤ ስለ እስራኤላውያን ለሙሴ ነገረው።

ዘጸአት 3:7-10 እናንብብ።

7- ከዚያም እግዚአብሔር እንዲህ አለ፤ «በግብፅ አገር የሚኖሩትን የሕዝቤን መከራ አይቼአለሁ፤ ከአሠሪዎቻቸው ጭካኔ የተነሣ የሚያስሙትንም ተረድቼአለሁ።

8- ስለዚህም ከግብፃውያን እጅ ልታደጋቸውና ማርና ወተት ወደምታፈሰው ሰፊና ለም ወደ ሆነችው. . . ምድር ላወጣቸው ወርጃለሁ።

9- አሁንም የእስራኤል ልጆች ጩኸት ወደ እኔ ደርሶአል፤ ግብፃውያን የሚያደርሱባቸውን ግፍ አይቻለሁ።

10- አሁንም ሂድ! ሕዝቤን ከግብፅ ምድር እንድታወጣቸው ወደ ፈርዖን እልክሃለሁ።

- እግዚአብሔር የእስራኤላውያንን ጩኸት መስማቱን ለሙሴ ነገረው።

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከግብፅ ባርነት አውጥቶ እንዲመራ እርሱን ስለ መምረጡ ለሙሴ ነገረው።

- እግዚአብሔር ሙሴ እስራኤላውያንን ወደ ከነዓን ምድር እንዲመራቸው መመረጡን ነገረው።

- ሙሴ ለእግዚአብሔር የሰጠው ምላሽ ምን ነበረ?

ዘፍጥረት 3:11 እናንብብ።

11- ሙሴ እግዚአብሔርን፤ «ወደ ፈርዖን የምሄድና

የእስራኤልን ልጆች ከግብፅ የማወጣ እኔ ማን ነኝ?» አለው።

- ሙሴ፣ እግዚአብሔርን እኔ እስራኤላውያንን ከግብፅ አልቸልም አለው።

- ሙሴ እስራኤላውያንን ከግብፅ ማወጣት እንደማይቻል ለእግዚአብሔር የነገረው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም ሙሴ እስራኤላውያንን ሲረዳ ሞክሮ እንዳልተሳካለት አስታወሰ።

- እግዚአብሔር ለሙሴ ምን ብሎ መለሰለት?

ዘጸአት 3:12 እናንብብ።

12- እግዚአብሔር፣ «እኔ ከአንተ ጋር እሆናለሁ፣ እኔ የላክሁህ ለመሆኑ ምልክቱ ይህ ነው። ሕዝቡን ከግብፅ ከወጣሃቸው በኋላ፣ በዚህ ተራራ ላይ እግዚአብሔርን ታመልካላችሁ» አለው።

- እግዚአብሔር ሙሴን አብሬህ እሆናለሁ አለው።

- እግዚአብሔር ለሙሴ ምልክትን ሰጠው።

- እግዚአብሔር ለሙሴ የሰጠው ምልክት ምን ነበር?

- እግዚአብሔር ሙሴን ቆሞ ወደ ነበረበት ወደሚቃጠለው ቁጥቂጦ ተራራ መልሶ እንደሚያመጣው ቃል ገባለት።

- የተራራው ስም የሲና ተራራ ነበር።

- ሙሴ ለእግዚአብሔር ምን መለሰ?

ዘጸአት 3:13 እናንብብ።

13- ሙሴም እግዚአብሔርን፣ «ወደ እስራኤል ልጆች ሄጄ፣ የአባቶቻችሁ አምላክ፣ ወደ እናንተ ልኮኛል! ስላቸው ስሙ ማን ነው? ብለው ቢጠይቁኝ ምን እላቸዋለሁ?» አለው።

- ሙሴ እስራኤላውያንን ከባርነት እንዳወጣቸው የላከኝ እግዚአብሔር መሆኑን ስነግራቸው አያምኑኝም ብሎ ፈራ።

- ስለዚህ፣ ሙሴ ለእስራኤላውያን እንዲነግራቸው እግዚአብሔርን ስምህ ማን ነው? ብሎ ጠየቀ።

- እግዚአብሔር ምን ብሎ መለሰለት?

ዘጸአት 3:14 እናንብብ።

14- እግዚአብሔርም ሙሴን ለእስራኤል እንዲህ ብለህ ንገር፣ «እኔ እኔ ነኝ።» «እኔ ነኝ» ወደ እናንተ ላከኝ በላቸው።

- እግዚአብሔር ሙሴን «እኔ ነኝ» እስራኤላውያንን ከባርነት ነፃ እንዳወጣቸው ላከኝ ብለህ ንገራቸው አለው።

- «እኔ ነኝ» የሚለው የእግዚአብሔር ስም ምን ማለት ነው?

- እግዚአብሔር መጀመሪያ የለውም ማለት ነው።

- እግዚአብሔር መጨረሻ የለውም ማለት ነው።

- እግዚአብሔር ሁልጊዜ አለ ማለት ነው።

- እግዚአብሔር ያልነበረበት ጊዜ ፈጽሞ የለም ማለት ነው።

- እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ አለው፡-

ዘጸአት 3:15-18 እናንብብ።

15- ደግሞም እግዚአብሔር ሙሴን፤ «የአባታችሁ የአብርሃም አምላክ፤ የይስሐቅ አምላክ፤ የያዕቆብ አምላክ የሆነው እግዚአብሔር ወደ እናንተ ልኮኛል፤ ስሜም ለዘለዓለም ይኸው ነው። ወደፊት በተከታታይ በሚነሣው ትውልድ ሁሉ የምታሰበው በዚህ ስም ነው ብለህ ለእስራኤል ልጆች ንገራቸው» አለው።

16- «ሂድና የእስራኤልን አለቆች ሰብስቦህ፤ የአባቶቻችሁ የአብርሃም፤ የይስሐቅና የያዕቆብ አምላክ የሆነው እግዚአብሔር ተገለጠልኝና እንዲህ አለኝ፤ ጐብኝቻችኋለሁ፤ በግብፅ የደረሰባችሁንም አይቻለሁ።

17- ስለዚህም በግብፅ ከምትቀበሉት መከራ አውጥቼ ማርና ወተት ወደምታፈሰው ወደ ከነዓናውያን፤ ወደ ኬጢያውያን፤ ወደ አሞራውያን፤ ወደ ፊርዛውያንና ኢያቡሳውያን ምድር አገባችኋለሁ ብሎአል ብለህ ንገራቸው አለኝ።

18- የእስራኤል አለቆችም ይሰሙሃል።»

- እግዚአብሔርም ሙሴን ለእስራኤላውያን የአብርሃም፤ የይስሐቅ እና የያዕቆብ አምላክ ከባርነት እንዳወጣችሁ ላከኝ ብለህ ንገራቸው አለው።

- ፈርዖን፤ እስራኤላውያን ግብፅ ለቅቀው እንዲሄዱ ይፈቅዳል?

- እግዚአብሔር እንዲህ አለ፡-

ዘጸአት 3:19-20 እናንብብ።

19- የግብፅ ንጉሥ ግን በኃይል ከንድ ካልተገደደ በስተቀር መቼም እንደማይለቃችሁ አውቃለሁ።

20- ስለዚህ እኔ እጅግ ድንቅ የሆኑ ተአምራትን እዚያው እመካከላቸው በማድረግ ከንዴን ዘርግቼ ግብፃውያንን እመታቸዋለሁ፤ ከዚያም በኋላ፤ እንድትሄዱ ይለቃችኋል።

- ፈርዖን እስራኤላውያንን ግብፅን ለቅቀው እንዲሄዱ እንደማይፈቅድ እግዚአብሔር ያውቃልን?

- አዎን።

- እግዚአብሔር፤ ፈርዖን እስራኤላውያንን ግብፅን ለቅቀው እንዲሄዱ እንደማይፈቅድ በምን አወቀ?

- እግዚአብሔር ሁሉን ነገር ያውቃል።

- ከማሰባችሁ በፊት፤ አሳባችሁን እግዚአብሔር ያውቃል።

- ከመናገራችሁ በፊት፤ ቃላችሁን እግዚአብሔር ያውቃል።

- አንድ ነገር ከማድረጋችሁ በፊት፤ ምን ልታደርጉ እንደ ሆነ እግዚአብሔር ያውቃል።

- ሙሴ፤ እስራኤላውያንን ከግብፅ ያወጣ ዘንድ እግዚአብሔር እርሱን እንደ መረጠው እስራኤላውያን አያምኑም ብሎ ፈራ።

- ሙሴ ለእግዚአብሔር የተናገረው ይህን ነበር፡-

ዘጸአት 4:1 እናንብብ::

1- «ሙሴም ባያምኑብኝስ፤ ቃሌን ባይቀበሉስ፤ እግዚአብሔር አልተገለጠልህም ቢሉኝስ?» ብሎ መለሰ።

- ሙሴ ስለ ፈራ፤ እግዚአብሔር ሙሴ ሁለት ምልክቶችን ለእስራኤላውያን እንዲያሳይ ሰጠው።

ዘጸአት 4:2-9 እናንብብ::

2- እግዚአብሔር፤ «በእጅህ የያዝሃት እርሷ ምንድን ናት?» ሲል ጠየቀው፤ እርሱም መለሰ፤ «በትር ናት» አለው።

3- እግዚአብሔርም፤ «መሬት ላይ ጣላት» አለው። ሙሴ በትሩን መሬት ላይ ጣላት፤ እባብም ሆነች፤ ከአጠገቧም ሸሸ።

4- እግዚአብሔር ሙሴን፤ «በል እጅህን ዘርጋና ጅራቷን ያዛት» አለው። ሙሴም እጁን ዘርግቶ ሲይዛት፤ እባቧ ተለውጣ በእጁ ላይ እንደገና በትር ሆነች።

5- እግዚአብሔርም የአብርሃም አምላክ፤ የይስሐቅ አምላክ፤ የያዕቆብ አምላክ እግዚአብሔር የተገለጠልህ መሆኑን እንዲያምኑ» ነው አለው።

6- እግዚአብሔርም ደግሞ፤ እጅህን በብትህ ውስጥ አስገባ» አለው። ከብብቱም ሲያወጣት፤ እጁ ለምፃም ሆነ።

7- ሙሴም እጁን መልሶ ብብቱ ውስጥ አስገባ፤ እንደገና እጁን ከብብቱ ውስጥ ባወጣት ጊዜ፤ ተመልሳ እንደሌላው የሰውነቱ ክፍል ሆነች።

8- እግዚአብሔርም እንግዲህ ባያምኑህ ወይም የመጀመሪያውን ተአምራዊ ምልክት ባይቀበሉ እንኳ፤ ሁለተኛውን ያምናሉ።

9- እነዚህን ሁለት ምልክቶች ባያምኑ ወይም ቃልህን ባይቀበሉ ግን፤ ከዐባይ ወንዝ ጥቂት ውኃ ቀድተህ በደረቅ ምድር ላይ አፍስሰው። ከወንዙም ቀድተህ ያፈሰስኸው ውኃ በምድር ላይ ደም ይሆናል።

- እግዚአብሔር፤ ሙሴ እስራኤላውንን ከግብፅ እንዲያወጣ አውጥቶ እንዲመራቸው መመረጡን የሚያሳየው የመጀመሪያ ምልክት ምን ነበር?

- የሙሴ በትር ወደ እባብነት ተለወጠች እና መልሳ በትር ሆነች።

- እግዚአብሔር ሙሴ እስራኤልን ከግብፅ አውጥቶ እንዲመራ መምረጡን የሚያሳየው ሁለተኛው ምልክት ምን ነበር?

- ሙሴ እጁን በብብቱ ውስጥ አስገባት ሲያወጣው እጁ ለምፃም ሆነ፤ መልሶም በብብቱ ውስጥ ሲያስገባት እጁ ጤናማ ሆነች።

- ከእግዚአብሔር ዘንድ ሁለቱ ምልክቶች ቢሰጡትም፤ እስራኤላውያን ላይከተሉኝ ይችላሉ በማለት ሙሴ አሁንም ፈራ።

- ሙሴ ለእግዚአብሔር መልሶ የተናገረው ቃል ይህ ነው፡-

ዘጸአት 4:10 እናንብብ::

10- ሙሴም እግዚአብሔርን፤ «ጌታ ሆይ፤ ቀድሞም

ሆነ፤ እንተ ከባሪያህ ጋር ከተነጋገርህ ወዲህ፤ ከቶ እንደበተ ርቱዕ ሰው አይደለሁም። እኔ ኮልታፋና ንግግር የማልችል ሰው ነኝ» አለው።

- ሙሴ እግዚአብሔርን በደንብ መናገር አልችልም አለው።

- እግዚአብሔር ምን መለሰለት?

ዘጸአት 4:11-12 እናንብብ።

11- እግዚአብሔርም ሙሴን፤ «ለሰው አንደበቱን የሰጠው ማን ነው? ሰውን ደንቆ ወይም ዲዳ የሚያደርገው ማን ነው? ዓይን የሚሰጥ ወይም ዕውር የሚያደርገው ማን ነው?

12- እኔ እግዚአብሔር አይደለሁምን? በል አሁን ሂድ እኔ እንድትናገር አደርግሃለሁ» አለው።

- ሙሴ መናገር እንዲችል ያደረገው ማን ነበር?

- እግዚአብሔር።

- ሙሴ በሚገባ መናገር እንዲችል የሚረዳው ማን ነበር?

- እግዚአብሔር።

- እግዚአብሔር ሙሴ በሚገባ መናገር እንዲችል እንደሚረዳው ነግሮታል።

- እግዚአብሔር ሙሴን ሊረዳው ቢፈልግም፤ አሁንም ሙሴ እስራኤላውያንን ከግብፅ አውጥቶ መምራት አልፈለገም።

- ሙሴ እግዚአብሔርን ምን እንዳለው እናንብብ።

ዘጸአት 4:13 እናንብብ።

13- «ሙሴ ግን፤ «ጌታ ሆይ፤ እባክህ ሌላ ሰው ሳክ» አለው።

- እግዚአብሔር ሙሴን ተቆጣው፤ ምክንያቱም ሙሴ እስራኤላውያንን ከግብፅ አውጥቶ ለመምራት ፈርቶ ነበር።

- ነገር ግን እግዚአብሔር ሙሴን የሚረዳ ሌላ ሰው አብሮት እንደሚልክ ቃለ ገባለት።

ዘጸአት 4:14-17 እናንብብ።

14- በዚህ ጊዜ የእግዚአብሔር ቁጣ በሙሴ ላይ ነደደ፤ «ሴዋዊው ወንድምህ አርን አለ አይደል? እርሱ ጥሩ እንደሚናገር አውቃለሁ፤ እንዲያውም አሁን ወደ አንተ እየመጣ ነው፤ በሚያይህም ጊዜ ከልቡ ደስ ይለዋል።

15- ለእርሱም ትነግረዋለህ፤ የሚናገራቸውንም ቃላት በአንደበቱ ታኖራለህ፤ ሁለታችሁም በትክክል እንድትናገሩ እረዳችኋለሁ፤ ምን ማድረግ እንዳለባችሁም አስተምራችኋለሁ።

16- አንተ እንደ አምላኩ ሆነህ ትነግረዋለህ፤ እርሱም እንደ አንደበትህ ሆኖ ለሕዝቡ ይናገርልሃል።

17- ተአምራዊ ምልክት እንድታሳዩበት ይህችን በትር በእጅህ ይዘህ ሂድ።»

- እግዚአብሔር፤ ሙሴ ወደ ፈርዖን ሲሄድ እንዲረዳው የላከው ማንን ነበር?

- የሙሴን ወንድም፤ አርንን።

- እግዚአብሔር ወንድምየው አሮን እንደሚረዳው ለሙሴ ቃል ስለገባለት በመጨረሻም ሙሴ ተሰማማ::

ዘጸአት 4:18 እና 20 እናንብብ::

18- ሙሴም ወደ አማቱ ወደ ዮቶር ተመልሶ ሄደና «ወገኖቼ እስከ አሁን በሕይወት መኖራቸውን አይ ዘንድ ወደ ግብፅ ተመልሼ እንድሄድ እባክህ ፍቀድልኝ» አለው:: ዮቶርም ሂድ በሰላም ያግባህ» አለው::

20- ስለዚህ ሙሴ ሚስቱንና ልጆቹን በአህያ ላይ አስቀምጦ፣ ወደ ግብፅ አገር መመለስ ጀመረ፤ የእግዚአብሔርንም በትር በእጁ ይዞ ነበር::

- እግዚአብሔር ሙሴን ታገሠው::

- ምንም እንኳን ሙሴ እስራኤላውያንን ለመምራት ባይፈልግም፤ እግዚአብሔር መርጦታል::

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከባርነት ማውጣት የፈለገው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ስለ ወደዳቸውና በባርነት እንዲኖሩ ስላልፈለገ ነበር::

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ለአብርሃም ዘሮቹን ወደ ከነዓን እንደሚመልስ ቃል ገብቶለት ስለ ነበር ነው::

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ለአብርሃም ከዘሮቹ ከእስራኤላውያን አዳኝ እንደሚያስነሣ ቃል ገብቶ ስለ ነበር ነው::

- በሚቀጥለው ትምህርት፤ እግዚአብሔር እስራኤልን እንዴት እንዳዳነ እንመለከታለን::

ትምህርት 28

1. ሙሴ ሲነድድ ያየው ቁጥቋጦ ያልተቃጠለው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር በቁጥቋጦው ውስጥ ስለ ነበር ነው::

2. የሚነድደውን ቁጥቋጦ የሚመሰሉት እነማን ናቸው?

- እስራኤላውያን::

3. እስራኤላውያን የሚነድደውን ቁጥቋጦ የሚመሰሉት እንዴት ነበር?

- እሳቱ የሚነድደውን ቁጥቋጦ ለማጥፋት እንደ ፈለገው ሁሉ፤ ሰዶጣንና ፈርዖን እስራኤላውያንን ማጥፋት ፈለጉ::

- እግዚአብሔር በሚነድደው ቁጥቋጦ ውስጥ እንደነበረው ሁሉ፤ እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ነበረ::

4. «አኔ ነኝ» የተሰኘው የእግዚአብሔር ስም ትርጉም ምንድን ነው?

- እግዚአብሔር መጀመሪያ የለውም ማለት ነው::

- እግዚአብሔር መጨረሻ የለውም ማለት ነው::

- እግዚአብሔር ሁልጊዜም ይኖራል ማለት ነው::

- እግዚአብሔር ያልነበረበት ጊዜ ፈጽሞ አልነበረም ማለት ነው::

5. እግዚአብሔር፤ ፈርዖን እስራኤላውያንን ከግብፅ እንዲወጡ እንደማይፈቅድ አውቋል?

- አዎ:: እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር ያውቃል::

6. እግዚአብሔር፤ ሙሴ እስራኤላውያንን ከግብፅ ምድር አውጥቶ እንዲመራ የመረጠው መሆኑን የሚያሳየው የመጀመሪያ ምልክት ምን ነበር?

- የሙሴ በትር ወደ እባብነት መሰወጥ፤ እና ተመልሳ በትር መሆን::

7. እግዚአብሔር ሙሴን እስራኤላውያንን ከግብፅ ምድር አውጥቶ እንዲመራቸው መምረጡን የሚያሳየው ሁለተኛ ምልክት ምን ነበር?

- ሙሴ እጁን በብብቱ ውስጥ ሲያስገባው ለምፃም መሆኑ እና ደግሞ ወደ ብብቱ ሲያስገባው ደህነኛ መሆኑ።

8. ፈርዖን ዘንድ ቀርቦ በመናገር ሙሴን እንዲረዳው እግዚአብሔር የላከው ማንን ነበር?

- የሙሴን ወንድም፣ አሮንን።

9. እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያንን ከግብፅ ባርነት ለማዳን የፈለገው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ስለ ወደዳቸው፣ እና በባርነት እንዲኖሩ ስላልፈለገ ነበር።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ለአብርሃም ዘሮቹን ወደ ከነዓን መልሶ እንደሚያመጣ ቃል ገብቶ ስለ ነበር ነው።

- እግዚአብሔር፣ ለአብርሃም ከዘሩ ከእስራኤላውያን አዳኝ እንደሚልክ ቃል ገብቶ ስለ ነበር ነው።

- እግዚአብሔር ለሙሴ የገባውን ቃል ጠበቀ፣ ወንድሙ አሮንን እንዲረዳው ላከለት።

ዘጸአት 4:27-28 እናንብብ።

27- እግዚአብሔር አሮንን፣ «ሙሴን እንድታገኘው ወደ ምድረበዳ ሂድ» አለው። እርሱም ሙሴን በእግዚአብሔር ተራራ አገኘው፣ ሳመውም።

28- ሙሴም እግዚአብሔር እንዲናገር የላከውን ቃል በሙሉና እንዲፈጽማቸው ስላዘዘው ተአምራዊ ምልክቶች ሁሉ ለአሮን ነገረው።

- ከዚያም ሙሴና አሮን ወደ ግብፅ ተጓዙ።

- ሙሴና አሮን ግብፅ እንደ ደረሱ፣ እስራኤላውያንን በእንድ ላይ ሰብስበው፣ እግዚአብሔር ለሙሴ የነገረውን ሁሉ ነገሯቸው።

ዘጸአት 4:29-31 እናንብብ።

29- ሙሴና አሮን ሄዱና የእስራኤልን ሕዝብ አለቆች በእንድነት ሰበሰቡ።

30- አሮንም እግዚአብሔር ለሙሴ የነገረውን ቃል በሙሉ ነገራቸው። ተአምራቱንም በሕዝቡ ፊት አደረገ። ሕዝቡም አመኑ።

31- እግዚአብሔር ስለ እነርሱ የሚገደው መሆኑንና መከራቸውን ማየቱን በሰሙ ጊዜ፣ ተንበረከኩ እና በስግደት አመለኩት።

- እስራኤላውያን በሙሴ የተነገራቸውን የእግዚአብሔርን ቃል አመኑ።

- አዎን።

- እስራኤላውያን በእግዚአብሔር ማመናቸው ጥሩ የሆነው ለምንድን ነበር?

- ምክንያቱም እስራኤላውያንን ማዳን የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነበር።

- ምክንያቱም እስራኤላውያን ማዳን የሚችለው የእግዚአብሔር ቃል ብቻ ነበር።

- በእግዚአብሔር ቃል የማናምን ከሆነ፣ እግዚአብሔርን ምን እያልነው ነው?

- ውሸታም።

- እግዚአብሔር በቃሉ የማያምኑትን ያድናቸዋል?
- አያድናቸውም።
- በእግዚአብሔር ቃል የማናምን ከሆነ፣ መዳን አንችልም።
- እግዚአብሔር ለመዳን በቃሉ እንድታምኑ ይፈልጋል።
- እግዚአብሔር ብቻ ሰዎችን ያድናል።
- የእግዚአብሔር ቃል ብቻ ሰዎችን ያድናል።
- ሙሴና አሮን ከእስራኤላውያን ጋር የሚያደርጉትን ንግግር ካበቁ በኋላ፣ ከፈርዖን ጋር ለመነጋገር ሄዱ።

ዘጸአት 5:1-2 እናንብብ።

1- ከዚህ በኋላ ሙሴና አሮን ወደ ፈርዖን ሄደው፣ «የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር በምድረ በዳ በዓል እንዲያደርግልኝ ሕዝቤን ልቀቅ ይላል» አሉት።

2- ፈርዖንም፣ «እንድታዘዘውና እስራኤልን እንድለቅለቅ ለመሆኑ ይህ እግዚአብሔር ማን ነው? እግዚአብሔርን አላውቅም፣ እስራኤልንም አልለቅቅም» አለ።

- ሙሴ፣ ፈርዖን እስራኤላውያንን እንዲለቅ እግዚአብሔር እንዳዘዘው ሲነግረው ምን?

- ፈርዖን እንዲህ አለ፣ «እግዚአብሔርን አላውቅም፣ እስራኤልንም አልለቅቅም» አለ።

- ፈርዖን እግዚአብሔርን ያላወቀው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም ፈርዖን እግዚአብሔርን ለማወቅ አልፈለገም።

- ምክንያቱም ፈርዖን በእግዚአብሔር ማመን አልፈለገም።

- ምክንያቱም ፈርዖን ኃጢአቱን ወደደ።

- ፈርዖንና የግብፅ ሕዝብ በእግዚአብሔር አላመኑም።

- ፈርዖንና የግብፅ ሕዝብ በእገራቸው የሚገኘውን ታላቅ ወንዝ አመለከቱ።

- ፈርዖንና የግብፅ ሕዝብ ፀሐይን፣ ጨረቃን፣ እና ክዋክብቶችን እንዲሁም ብዙ እንስሳትን አመለከቱ።

- የግብፅ ሕዝብ ፈርዖንን እንደ አምላኩ አድርጎ አመለከቱ።

- ፈርዖንና የግብፅ ሕዝብ፣ እግዚአብሔርን ከማምለክ ይልቅ እግዚአብሔር የፈጠራቸውን ነገሮች አመለከቱ።

- በፈርዖን የአገዛዝ ዘመን፣ ብዙ ሰዎች የእግዚአብሔርን እውነቶች አላመኑም።

- ዛሬም ቢሆን፣ ብዙ ሰዎች በእግዚአብሔር እውነቶች አያምኑም።

- ብዙ ሰዎች የእግዚአብሔርን እውነቶች ለማመን ስላልፈለጉ፣ ሰይጣን እንዲያስታቸው እግዚአብሔር ፈቀደ።

- ሰይጣን ሰዎችን ስላሳተ፣ ሰዎች ከእግዚአብሔር ውጭ የሆኑትን ሁሉ ያመልካሉ።

- ብዙ ሰዎች በእግዚአብሔር እውነቶች ለማመን ስላልፈለጉ፤ እግዚአብሔር አብርሃምን የእስራኤላውያን አባት እንዲሆን መረጠው።

- እግዚአብሔር ከአብርሃምና ከእስራኤላውያን ዘር አዳኝ ለማምጣት መረጠ።

- እንዲሁም እግዚአብሔር እውነቶቹን በመጽሐፉ ውስጥ ለመጻፍ አብርሃምንና እስራኤላውያኖችን መረጠ።

- የእግዚአብሔር መጽሐፍ መጽሐፍ ቅዱስ ይባላል።

- ፈርዖን እስራኤላውያንን ከግብፅ ለቅቀው እንዲሄዱ እንደማይፈቅድላቸው እግዚአብሔር አውቋል?

- አዎን።

- እግዚአብሔር አንድ ነገር ከመፈጸሙ በፊት ስንኳ ያውቃል።

- ፈርዖን እስራኤላውያንን ለመልቀቅ እምቢ ካለ በኋላ፤ እግዚአብሔር ለሙሴ የነገረውን እናድምጥ፡-

ዘጸአት 6:1 እናንብብ።

1- ከዚያም እግዚአብሔር ሙሴን፤ «አሁን በፈርዖን ላይ የሚደረገውን ታያለህ፤ ከእጁ ኃይል የተነሣ እንዲሄዱ ይለቃቸዋል፤ ከእጄ ኃይል የተነሣ ከአገሩ ያስወጣቸዋል» አለው።

- እግዚአብሔር ለፈርዖንና ለግብፃውያን ታላቅ ኃይሉን ሊያሳያቸው የወሰነው ለምንድን ነበር?

- እግዚአብሔር ብቻ እውነተኛ አምላክ መሆኑን እንዲያውቁ ነው።

- እግዚአብሔር፤ ለፈርዖንና ለግብፃውያን ትልቁ ወንዝ አምላክ አለመሆኑን ሊያሳያቸው ወሰነ።

- እግዚአብሔር፤ ፀሐይ፣ ጨረቃ እና ክዋክብት አምላክ አለመሆናቸውን ለፈርዖንና ለግብፃውያን ሊያሳያቸው ወሰነ።

- እግዚአብሔር፤ ብዙዎቹ እንስሳዎቻቸው አማልክት አለመሆናቸውን ለፈርዖንና ለግብፃውያን ሊያሳያቸው ወሰነ።

- እግዚአብሔር ለፈርዖንና ለግብፃውያን ፈርዖን አምላክ እንዳይደል ሊያሳያቸው ወሰነ።

- እግዚአብሔር፤ አምላካቸው እግዚአብሔር መሆኑን ያውቁ ዘንድ ኃይሉን ለእስራኤላውያን ለማሳየት ወሰነ።

ዘጸአት 6:2-8 እናንብብ።

2- እግዚአብሔር ሙሴን አለው፤ «እኔ እግዚአብሔር ነኝ።

3- ሁሉን የሚችል አምላክ ሆኜ ለአብርሃም፣ ለይስሐቅ፣ እና ለያዕቆብ ተገለጥሁላቸውም። ነገር ግን እግዚአብሔር (ያህዌ) በተባለው ስሜ ራሴን አልገለጥሁላቸውም።

4 በእንግድነት የሚኖሩበትን የከነዓንን ምድር እንድሰጣቸው ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን ገብቻለሁ።

5 ደግሞም፤ በግብፃውያን ሥር በባርነት ሆነው ያሰሙትን የእስራኤላውያንን የሥቃይ ድምፅ ሰምቻለሁ፤ ኪዳኔንም አስታውሻለሁ።

6- ስለዚህ፤ ለእስራኤላውያን እንዲህ በላቸው፤ እኔ እግዚአብሔር (ያህዌ) ነኝ። ከግብፃውያን ቀንበር አወጣችኋለሁ።

ለእነርሱ ባሪያ ከመሆን ነፃ አወጣችኋለሁ። በተዘረጋች ክንድና በታላቅ ፍርድ እቤገችኋለሁ።

7- የራሴ ሕዝብ አደርጋችኋለሁ፤ እኔም አምላክ (ኤሉሂም) እሆናችኋለሁ። ከግብፃውያን ቀንበር ያላቅኋችሁ እኔ እግዚአብሔር አምላክ መሆኔን ታውቃላችሁ።

8- ከዚያም ለአብርሃም ለይስሐቅ፣ ለያዕቆብ እስጣችኋለሁ ብዬ ወደ ማልሁላቸው ምድር አመጣችኋለሁ። ርስት አድርጌ እስጣችኋለሁ። እኔ እግዚአብሔር ነኝ።»

- እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያን እርሱ የአብርሃም፣ የይስሐቅ፣ እና የያዕቆብ አምላክ መሆኑን ያውቁ ዘንድ ኃይሉን ሊያሳያቸው ወሰነ።

- እግዚአብሔር፣ የእስራኤላውያን አምላክ መሆኑን ያውቁ ዘንድ ኃይሉን ለእስራኤላውያን ሊያሳያቸው።

- ፈርዖን እስራኤላውያንን ለለቅ ስላልፈለገ፣ እግዚአብሔር ታላቅ ኃይሉን ማሳየት ጀመረ።

- እግዚአብሔር ታላቅ ኃይሉን ለግብፃውያንና ለእስራኤላውያን ያሳየው እንዴት ነበር?

- እግዚአብሔር በፈርዖንና በግብፃውያን ላይ ታላቅ መቅሠፍትን ሰደደ።

- በመጀመሪያው መቅሠፍት፣ እግዚአብሔር የታላቁን ወንዝ ውኃ ወደ ደምነት ሰወጠው።

- መቅሠፍቱ፣ እስራኤላውያን ወዳሉበት ክልል ግን አልገባም።

ዘጸአት 7:20-21 እናንብብ።

20- ሙሴና አሮን እግዚአብሔር እንዳዘዛቸው አደረጉ። አሮንም በንጉሡና በሹማምንቱ ፊት በትሩን እንሥቶ የዐባይን ወንዝ ውኃ መታ። ውኃውም በሙሉ ወደ ደም ተለወጠ።

21- በዐባይ ያሉት ዓሦች ሞቱ፤ ወንዙም ከመከርፋቱ የተነሣ ግብፃውያኑ ውኃውን ሊጠጡት አልቻሉም። በግብፅ ምድር ሁሉ ደም ነበር።

- ፈርዖን፣ ሙሴ መቅሠፍቱን እንዲያቆምለት ለመነው፣ እርሱም እስራኤላውያንን ለመልቀቅ ተስማማ።

- ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ካቆመው በኋላ፣ ፈርዖን እስራኤላውያንን አልለቅም አለ።

- በሁለተኛው መቅሠፍት፣ እግዚአብሔር የእንቁራሪት መቅሠፍት ላከ።

- የፈርዖንና የግብፃውያን መሬት በሙሉ በእንቁራሪት ተሸፈነ።

- መቅሠፍቱ፣ ወደ እስራኤላውያን መኖሪያ ግን አልገባም።

ዘጸአት 8:5-6 እናንብብ።

5- ከዚያም እግዚአብሔር ሙሴን አለው፣ «አሮን፣

በትርህን ይዘህ በምንጮች፤ በቦዮችና በኩራዎች ላይ እጅህን ዘርጋ። ጓጉንቸዋችም በግብፅ ምድር ላይ እንዲወጡ አድርግ በለው።

6- አሮንም በግብፅ ውሆች ላይ እጁን ዘረጋ፤ ጓጉንቸዋችም ወጥተው ምድሪቱን ሸፈኑ።

- ፈርዖን፤ ሙሴን መቅሠፍቱን እንዲያስቆምለትና እርሱም እስራኤላውያንን እንዲሄዱ እንደሚፈቅጽ በመግለፅ ለመነሡ።

- ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ካቆመ በኋላ ፤ ፈርዖን እስራኤላውያንን አልለቅም አለ።

- በሦስተኛው መቅሠፍት፤ እግዚአብሔር ተናካሽ ትንኞችን ላከ።

- ፈርዖን፤ ግብፃውያን ሁሉና መላው የግብፅ ምድር በተናካሽ ትንኝ ተሸፈነ።

- መቅሠፍቱ፤ ግን፤ እስራኤላውያን ወደሚኖሩበት ምድር አልገባም ነበር።

ዘጸአት 8:16-17 እናንብብ።

16- ከዚያም እግዚአብሔር ሙሴን፤ «አሮንን በትርህን ሰንዝረህ የምድርን ትቢያ ምታ በለው፤ ከዚያም በግብፅ ምድር ያለው ትቢያ ሁሉ ተናካሽ ትንኝ ይሆናል።» አለው።

17- እነርሱም እንዲሁ አደረጉ። አሮን በትሩን እንደ ያዘ እጁን ሲዘረጋና የምድሩን ትቢያ ሲመታ፤ በግብፅ ምድር ያለው ትቢያ ሁሉ ተናካሽ ትንኝ ሆነ፤ ሰውንም ሆነ አነሰሳውን ተናካሽ ትንኝ ወረረው።

- ፈርዖን ሙሴን፤ መቅሠፍቱን አቁምልኝ፤ እስራኤላውያንን እለቅቃለሁ ብሎ ለመነሡ።

- ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ባቆመ ጊዜ፤ ፈርዖን እስራኤላውያንን አልለቅም አለ።

- በአራተኛው መቅሠፍት፤ እግዚአብሔር የዝንብ መንጋ አወረደ።

- የፈርዖንና የግብፅ ምድር በዝንብ መንጋ ተሸፈነ።

- መቅሠፍቱ ግን እስራኤላውያን ወደሚኖሩበት ሰፈር አልገባም።

ዘጸአት 8:24 እናንብብ።

24- እግዚአብሔርም እንዲሁ አደረገ፤ አስጨናቂ የዝንብ መንጋ በፈርዖን ቤተ መንግሥትና በሹማምንቶቹ ቤቶች ላይ ወረዱ፤ መላው የግብፅ ምድር ከዝንቡ የተነሣ ተበላሽቶ ነበር።

- ፈርዖን ሙሴን፤ መቅሠፍቱን አቁምልኝ፤ እስራኤላውያንን እለቅቃለሁ ብሎ ለመነሡ።

- ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ባቆመ ጊዜ፤ ፈርዖን እስራኤላውያንን አልለቅም አለ።

- በአምስተኛው መቅሠፍት፤ እግዚአብሔር በእንስሳት ሁሉ ላይ የሞት መቅሠፍት ላከ።

- ሁሉም የፈርዖንና የግብፃውያን ፈረሶች፣ ከብቶች፣ በጉች፣ ግመሎች፣ እና አህዮች ሞቱ።

- ነገር ግን መቅሠፍቱ ወደ እስራኤላውያን መኖሪያ አልገባም።

ዘጸአት 9:6-7 እናንብብ።

6 በማግሥቱም እግዚአብሔር ነገሩን ፈጸመው፤ የግብፃውያን እንስሳት በሙሉ አለቁ፤ ነገር ግን የእስራኤላውያን ከሆኑት እንስሳት አንድም እንኳን አልሞቱም።

7- ፈርዖን ያጣሩ ዘንድ ሰዎች ልኮ ከእስራኤላውያን እንስሳት አንድም እንኳን አልመሞቱን ተገነዘበ። ያም ሆኖ ልቡ እንደ ደነደነ ስለ ነበረ፣ ሕዝቡን አልለቀቀም።

- ፈርዖን ሙሴን መቅሠፍቱን አቁምልኝ፤ እስራኤላውያንን እለቅቃለሁ አለ።

- ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ካቆመ በኋላ፤ ፈርዖን እስራኤላውያንን አልለቅም አለ።

- በስድስተኛው መቅሠፍት፣ እግዚአብሔር የአባጭ መቅሠፍቶችን ላከ።

- ፈርዖንና ሁሉም ግብፃውያን በእባጮች ተመቱ።

- ነገር ግን ይህ መቅሠፍት ወደ እስራኤላውያን መኖሪያ አልገባም።

ዘጸአት 9:10 እናንብብ።

10- ስለዚህ ከምድጃው ዐመድ ወስደው በፈርዖን ፊት ቆሙ፤ ሙሴም ወደ ሰማይ በተነሳ፣ መግል የያዘ እባጭም በሰዎችና በእንስሳት ላይ ወጣ።

- ፈርዖን ሙሴን መቅሠፍቱን አቁምልኝ፤ እስራኤላውያንን እለቅቃለሁ ብሎ ለመነው።

- ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ሲያቆም፣ ፈርዖን እስራኤላውያንን አልለቅም አለ።

- በሰባተኛው መቅሠፍት፣ እግዚአብሔር የበረዶ መቅሰፍት ላከ።

- ከባድ በረዶ በመላው ግብፅ ወረደ፤ የፈርዖንን እና የግብፃውያንን ዛፎችና እህሎች በሙሉ አጠፋ።

- ነገር ግን መቅሠፍቱ ወደ እስራኤላውያን መኖሪያ አልገባም።

ዘጸአት 9:23-26 እናንብብ።

23- ሙሴ በትሩን ወደ ሰማይ ባነሣ ጊዜ፣ እግዚአብሔር ነጉድጓድና በረዶ አወረደ፤ መብረቅም በምድሪቱ ላይ ሆነ። እግዚአብሔር በግብፅ ምድር በረዶ አዘነበ።

24 በረዶ ወረደ፤ መብረቅም አብረቀረቀ፤ ግብፅ አገር ከሆነችበት ዘመን አንሥቶ በምድሪቱ ሁሉ እንደዚህ ያለ አስከፊ ማዕበል ሆኖ አያውቅም።

25 በመላው ግብፅ በረዶ በመስክ ላይ ያለውን ሁሉ፣ ሰዎችንና

እንስሳትንም መታ፤ በመስክ ላይ የበቀለውን ሁሉ አጠፋ። ዛፉን ሁሉ ባዶ አስቀረ።

26- በረዶ ያልወረደበት ቢኖር እስራኤላውያን የሚኖሩበት የጌሃም ምድር ብቻ ነበር።

- ፈርዖን ሙሴን መቅሠፍቱን አቁምልኝ፤ እስራኤላውያንን እለቅቃለሁ አለው።

- ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ባቆመ ጊዜ፤ ፈርዖን እስራኤላውያንን አልለቅም አለ።

- በስምንተኛው መቅሠፍት፤ እግዚአብሔር አንበጣዎችን ላከ።

- አንበጣዎች፤ የፈርዖንንና የግብፃውያንን ዛፎችና ሰብሎች በሙሉ በሉ።

- ነገር ግን ይህ መቅሠፍት ወደ እስራኤላውያን መኖሪያ አልዘለቀም።

ዘጸአት 10:13-15 እናንብብ።

13- ስለዚህ ሙሴ በግብፅ አገር ላይ በትሩን ዘረጋ፤ እግዚአብሔርም በዚያን ቀንና ሴሊት በሙሉ በምድሪቱ ላይ የምሥራቅ ነፋስ እንዲነፍስ አደረገ፤ በማግሥቱም ነፋሱ አንበጣዎቹን አመጣ።

14- እነርሱም ግብፅን በሙሉ ወረሩ፤ ስፍር ቁጥር የሌላቸው ሆነው የአገሪቱን ዳር ድንበር ሁሉ አለበሱ። እንዲህ ያለ የአንበጣ መፃት ከዚህ ቀደም አልነበረም፤ ወደፊትም ደግሞ አይኖርም።

15- ምድሩ ሁሉ ጠቁሮ እስኪጨልም ድረስ አለበሱት።

ከበረዶ የተረፈውን በመስክ ላይ የበቀለውን ፍሬ ሁሉ፤ ጠርገው በሉ። በግብፅ ምድር ሁሉ በዛፍ ላይ ወይም በተክል ላይ አንዳች ቅጠል አልተረፈም።

- ፈርዖን ሙሴ መቅሠፍቱን አቁምልኝ፤ እስራኤላውያንን እለቅቃለሁ አለው።

- ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ባቆመ ጊዜ፤ ፈርዖን እስራኤላውያንን አልለቅም አለ።

- በዘጠነኛው መቅሠፍት፤ እግዚአብሔር የጨለማ መቅሠፍት ላከ።

- ጨለማ፤ ለሦስት ሙሉ ቀን የፈርዖንና የግብፃውያንን ምድር ሸፈነ።

- ነገር ግን ይህ መቅሠፍት ወደ እስራኤላውያን መኖሪያ አልገባም።

ዘጸአት 10:21-23 እናንብብ።

21- ከዚያም እግዚአብሔር ሙሴን፤ «በግብፅ ላይ ድቅድቅ ጨለማ እንዲወርድ እጅህን ዘርጋ አለው።

22- ሙሴም እጁን ወደ ሰማይ ዘረጋ፤ በመላው ግብፅ ላይ ለሦስት ቀናት ድቅድቅ ያለ ጨለማ ሆነ።

23- በእነዚያ ሦስት ቀናት ውስጥ አንዱ ሌላውን ማየት ወይም ከነበረበት ቦታ መንቀሳቀስ አይችልም ነበር። ይሁን እንጂ እስራኤላውያን በሚኖሩበት ስፍራ ሁሉ ብርሃን ነበር።

- ፈርዖን ሙሴን መቅሠፍቱን አቁምልኝ፤ እስራኤላውያንን እለቅቃለሁ አለው።

- ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ባቆመ ጊዜ፣ ፈርዖን እስራኤላውያንን አልለቅም አለ።

- መቅሠፍቱ ወደ እስራኤላውያን መኖሪያ ያልዘለቀው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም፣ እግዚአብሔር ለአብርሃም፣ ለይስሐቅና፣ እና ለያዕቆብ እንደሚባርካቸውና ታላቅ ሕዝብ እንደሚያደርጋቸው ቃል ገብቷል።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ለፈርዖን፣ ለግብፃውያንና ለእስራኤላውያን እርሱ ብቻ አምላክ መሆኑን እና ሌላ አምላክ አለመኖሩን ሊያሳያቸው ስለ ፈለገ ነበር።

- ከእነዚህ አስፈሪ መቅሠፍቶች በኋላም እንኳ፣ ፈርዖን እስራኤላውያንን ለመልቀቅ አልፈለገም ነበር።

- ፈርዖን እግዚአብሔርን ተዋግቶ ማሸነፍ ይችላል?

- አይችልም።

- አንድ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ ሊያሸንፈው ይችላል?

- አይችልም።

- ከእግዚአብሔር ጋር በሚዋጉት ላይ ምን ይደርስባቸዋል?

- እግዚአብሔር ያጠፋቸዋል።

- በሚቀጥለው ትምህርት፣ የመጨረሻውን መቅሠፍት እንመለከታለን።

ትምህርት 29

1. እስራኤላውያን በሙሴ አማካይነት የተነገራቸውን የእግዚአብሔር ቃል አምነዋል?

- አዎን።

2. በእግዚአብሔር ቃል ካላመንን፣ እግዚአብሔርን ምን እያልነው ነው?

- ውሸታም።

3. በእግዚአብሔር ቃል የማያምኑትን እግዚአብሔር ያድናቸዋል?

- አያድናቸውም።

4. ፈርዖን እስራኤላውያንን እንዲለቅቅ ጌታ እንዳዘዘው ሙሴ ሲነግረው ምን አለ?

- ፈርዖን፣ «እግዚአብሔርን አላውቅም፣ እስራኤልንም አልለቅም» አለ።

5. እግዚአብሔር፣ ፈርዖን እስራኤላውያንን ለመልቀቅ እንደማይፈልግ ያውቅ ነበር?

- አዎን።

- እግዚአብሔር ማናቸውንም ነገር ከመፈጸሙ በፊት እንኳ ያውቃል።

6. እግዚአብሔር ለፈርዖን እና ለግብፃውያን ታላቅ ኃይሉን ለማሳየት የወሰነው ለምን ነበር?

- እርሱ ብቻ እውነተኛ አምላክ መሆኑን እንዲያውቁ።

7. እግዚአብሔር ለግብፃውያን እና ለእስራኤላውያን ታላቅ ኃይሉን ያሳየው እንዴት ነበር?

- እግዚአብሔር ታላላቅ መቅሠፍቶችን በፈርዖን እና በግብፃውያን ላይ አወረደባቸው።

8. እነዚያ መቅሠፍቶች ምን ምን ነበሩ?

- እግዚአብሔር ወንዙን ወደ ደምነት ሰወጠው።

- እግዚአብሔር ንጉሥነቱን ግብፃውያንን እንዲያስጨንቁ አደረገ።

- እግዚአብሔር ተናካሽ ትንሾች ግብፃውያንን እንዲነክሱ አደረገ።

- እግዚአብሔር ዝንቦች ግብፃውያንን እንዲነክሱ አቸው አደረገ።

- እግዚአብሔር የግብፃውያንን ከብቶች በሙሉ ገደለ።

- እግዚአብሔር ግብፃውያንን በእባጭ እንዲሠቃዩ አደረገ።

- እግዚአብሔር በረዶ የግብፃውያንን አዝርዕት እንዲያጠፋ አደረገ።

- እግዚአብሔር አንጠጦች የግብፃውያንን እህሎች እንዲበሉ አደረገ።

- እግዚአብሔር ግብፃውያን እንዳያዩ ድቅድቅ ጨለማ ላከባቸው።

9. እግዚአብሔር መቅሠፍቱን በላከባቸው በእያንዳንዱ ጊዜያት ፈርዖን ምን አለ?

- ፈርዖን፣ ሙሴን እስራኤልን አስቅቃለሁ ይለው ነበር።

10. እግዚአብሔር፣ መቅሠፍቱን ባቆመበት በእያንዳንዱ ጊዜ ፈርዖን ምን ያደርግ ነበር?

- እስራኤላውያንን እንደማይለቅ ለሙሴ ይነግረው ነበር።

11. እነዚህ መቅሠፍቶች ወደ እስራኤል ምድር ያልዘለቁት ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር፣ አብርሃምን፣ ይስሐቅን፣ እና ያዕቆብን አባርካችኋለሁ ታላቅ ሕዝብም አደርጋችኋለሁ ብሏቸው ነበር።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ለፈርዖን፣ ለግብፃውያን እና ለእስራኤላውያን እርሱ ብቻ አምላክ እንደ ሆነና ሌላ አምላክ አለመኖሩን ለማሳየት ስለ ፈለገ።

12. ከእግዚአብሔር ጋር በሚጣሉት ላይ ምን ይደርስባቸዋል?

- እግዚአብሔር ያጠፋቸዋል።

- እግዚአብሔር ዘጠኝ አስፈሪ መቅሠፍቶችን በፈርዖንና በግብፃውያን ላይ ሰላወረደባቸው፣ ፈርዖን እስራኤላውያንን ለቀቀን?

- አልለቀቀም።

- እግዚአብሔር፣ ፈርዖን እስራኤላውያንን ለመልቀቅ እንደማይፈልግ አላወቀምን?

- አውቋል።

- እግዚአብሔር ምንጊዜም ፈርዖን እስራኤላውያንን ለመልቀቅ እንደማይፈልግ አውቋል።

- እግዚአብሔር፣ ሙሴ እስራኤላውያንን እንዲመራ ከመጥራቱ አስቀድሞ፣ ፈርዖን እስራኤልን እንደማይለቅ አውቋል።

- እግዚአብሔር ሁሉም ነገር ከመፈጸሙ በፊት ያውቃል።

- ፈርዖን እግዚአብሔርን መዋጋትና ማሸነፍ ይችላል?

- አይችልም።

- ከእግዚአብሔር ጋር መዋጋትና ማሸነፍ የሚችል ሰው አለ?

- የለም።

- ሰዎች የፈለጋቸውን ቢናገሩም እንኳን፣ የእግዚአብሔርን ሥራ ማስቆም አይችሉም።

- ሰዎች የፈለጋቸውን ነገር ቢያደርጉም፤ የእግዚአብሔርን ሥራ ማስቆም አይችሉም፡፡

- እግዚአብሔር አንድን ነገር ለማድረግ ካቀደ፤ ምንጊዜም ይፈጽመዋል፡፡

- እግዚአብሔር አንድ ተጨማሪ መቅሠፍት ይልካል፤ ያን ጊዜ ፈርዖን እስራኤላውያንን ይለቅቃል፡፡

ዘጸአት 11:1 እናንብብ፡፡

1- እግዚአብሔር ሙሴን እንዲህ አለው፤ «በፈርዖንና በግብፅ ላይ አንድ ሌላ መቅሠፍት አወርድባቸዋለሁ፤ ከዚያም በኋላ፤ ፈርዖን ይለቅቃችኋል፤ ሲለቃችሁም እንዳችሁን ላያስቀር ያስወጣችኋል፡፡»

- እግዚአብሔር የላከው የመጨረሻ መቅሠፍት ምን ነበር?

ዘጸአት 11:4-7 እናንብብ፡፡

4 ከዚህ በኋላ ሙሴ እንደህ አለ፤ «እግዚአብሔር የሚለው ይህ ነው፤ እኩለ ሌሊት ሲሆን በመላው የግብፅ ምድር ላይ አልፋለሁ፡፡

5 በዙፋኑ ላይ ከተቀመጠው ከፈርዖን ልጅ አንሥቶ የወፍጮ መጅ ገፊ እስከ ሆነችው እስከ ባሪያይቱ ልጅ ድረስ በግብፅ ምድር በኩር ሆኖ የተወለደ ወንድ ልጅ ሁሉ ይሞታል፡፡ እንዲሁም የቀንድ ከብቱ በኩር በሙሉ ያልቃል፡፡

6 በግብፅ ምድር ሁሉ ከዚህ በፊት ያልተሰማ ወደፊትም የማይሰማ ታላቅ ዋይታ ይሆናል፡፡

7 በእስራኤላውያን ዘንድ ግን በሰውም ሆነ በእንስሳት ላይ ውሻ እንኳ አይጮኽባቸውም፡፡ በዚህም እግዚአብሔር በግብፃውያንና በእስራኤላውያን መካከል ልዩነት የሚያደርግ መሆኑን ታውቃላችሁ፡፡

- በመጨረሻው እግዚአብሔር የሚልከው መቅሠፍት የግብፃውያንን ወንድ ልጆችና ከብቶች በኩር የሚገድል ነበር፡፡

- የመጨረሻው መቅሰፍት አስፈሪ ስለ ነበር፤ እግዚአብሔር እስራኤላውያን ለመጨረሻው መቅሠፍት እንዲዘጋጁ ነገራቸው፡፡

- ምክንያቱም የመጨረሻው መቅሠፍት እጅግ አስፈሪ ስለ ነበር፤ የእስራኤላውያን በኩር ወንዶች እንዳይሞቱ እስራኤላውያን ምን ማድረግ እንዳለባቸው እግዚአብሔር አዘዛቸው፡፡

ዘጸአት 12:1 እና 3-5 እናንብብ፡፡

1- «እግዚአብሔር ሙሴንና አሮንን በግብፅ እንዲህ አላቸው፤

3- . . . ለመላው የእስራኤል ሕዝብ ይህንን ንገሩ፤ ይህ ወር በገባ በአሥረኛው ቀን እያንዳንዱ ሰው ጠቦት ለቤተሰቡ፤ እንዳንድ ጠቦት ለአባቱ ቤት ያዘጋጅ፡፡

4 ማንኛውም ቤተሰብ ለአንድ ጠቦት ቁጥር አነስተኛ ከሆነ፤ በጎረቤት ያሉትን ሰዎች ቁጥር አስቦ ቅርብ ከሆነው ጋር መካፈል ይኖርበታል፤ እያንዳንዱ ሰው በሚበላው መጠን ምን ያህል ጠቦት እንደሚያስፈልግ መወሰን ይኖርባችኋል፡፡

5 የምትመርጡት ጠቦት በግ ወይም ፍየል ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን ምንም ነውር የሌለበትና አንድ ዓመት የሞላው ተባዕት መሆን አለበት፡፡»

- እግዚአብሔር፤ እያንዳንዱ የእስራኤላውያን ቤተሰብ ባል ወይም አባት የአንድ ዓመት የበግ ወይም የፍየል ጠቦት እንዲመርጥ አዘዘ፡፡

- በተጨማሪም እግዚአብሔር፤ የሚመረጠው የአንድ ዓመት ፍየል ወይም በግ ያለነው መሆን እንዳለበት አዘዘ።

- ለምንድን ነው እግዚአብሔር ነውር የሌለበት የአንድ ዓመት የበግ ወይም የፍየል ጠቦት እንዲያዘጋጁ ያዘዘው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ፍጹም ነው።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር የተናገረው ነገር ሁሉ ፍጹም ነው።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር ያደረገው ነገር ሁሉ ፍጹም ነው።

- እግዚአብሔር የሚቀበለው ነውር የሌለበት የአንድ ዓመት የበግ ወይም የፍየል ጠቦት ብቻ ነው።

- እግዚአብሔር ፈጽሞ በሽተኛ መስዋዕት አይቀበልም።
- እግዚአብሔር ፈጽሞ ቁስለኛ መስዋዕት አይቀበልም።

- በይስሐቅ ፈንታ ሊሠዋ ቀንዶቹ በቁጥቋጦ ውስጥ ተይዞ የነበረውን አውራ በግ ታስታውሳላችሁ?

- የአውራው በግ ቀንዶች የተያዙት ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ፍጹም ነው።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር የሚቀበለው ፍጹም መስዋዕት ብቻ ነው።

- እስራኤላውያን ከሞት እንዲድኑ፤ በጥንቃቄ ማድረግ የሚኖርባቸው ነገር ምን ነበር?

- የእግዚአብሔርን ትእዛዝ መፈጸም።

- ነውር ከሌለበት በግ ወይም ፍየል የአንድ ዓመቱን ጠቦት ብቻ መምረጥ።

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ቀጥሎ ምን እንዲያደርጉ አዘዛቸው?

ዘጸአት 12:6 እናንብብ።

6- ወሩ በገባ እስከ አሥራ አራተኛው ቀን ድረስ ጠብቋቸው፤ በዚያ ምሽት ጀምበር ስትጠልቅ የእስራኤል ሕዝብ ሁሉ ይረዱአቸው።

- እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን ጠቦቱን ከወሩ እስከ አሥራ አራተኛው ቀን ድረስ እንዲጠብቁ አዘዛቸው።

- ከወሩ በአሥራ አራተኛው ቀን ምሽት ጠቦቱን እንዲያርዱ አዘዛቸው።

- እግዚአብሔር፤ ጠቦቱ መታረድ እንደሚገባው አዘዛቸው።

- እግዚአብሔር፤ ጠቦቱ መገደል እንደሚገባው አዘዛቸው።

- እግዚአብሔር ጠቦቱ መሞት አለበት ያለው ለምን ነበር?

- ይህ ለእስራኤላውያን እግዚአብሔር ኃጢአትን የሚቀጣው በሞት መሆኑን ያስታውሳቸዋል።

- አዳምና ሔዋን ኃጢአት ከማድረጋቸው በፊት፤ በዓለም ላይ ሞት አልነበረም።

- አዳምና ሔዋን ኃጢአት ስለ ሠሩ፤ ኃጢአት ወደ ዓለም ገባ።

- አዳምና ሔዋን ኃጢአት ስለ ሠሩ፤ ሞት በሰዎች ሁሉ ላይ መጣ፡፡

- እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያንን የጠቦቱንም ደም በጉድጓዳ ሳሕን ውስጥ እንዲያስቀምጡት አዘዛቸው፡፡

- እስራኤላውያን ከሞት እንዲድኑ፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በጥንቃቄ መፈጸም አለባቸው፡፡

- የአንድ ዓመት የሆነ ነውር የሌለበት የበግ ወይም የፍየል ጠቦት አርደው፤ ደሙን በጉድጓዳ ሳሕን ውስጥ ማኖር አለባቸው፡፡

- ከዚያስ እግዚአብሔር እስራኤላውያን ይሙት ምን እንዲያደርጉ አዘዛቸው?

ዘጸአት 12:7 እናንብብ፡፡

7- ከዚያም ከደሙ ወስደው የጠቦቱን ሥጋ የሚበላበትን የእያንዳንዱን ቤት ደጃፍ መቃንና ጉበን ይቅቡ፡፡

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በዚያ ምሽት በጉን በሚበሉበት ቦታ ደሙን በቤታቸው መቃን አናትና ጉንና ጉን ላይ እንዲያኖሩ አዘዛቸው፡፡

- እስራኤላውያንን ከእግዚአብሔር ቁጣ የሚያድናቸው የጠቦቱ ደም ነበር፡፡

- እስራኤላውያን ከሞት እንዲድኑ፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በጥንቃቄ መፈጸም አለባቸው፡፡

- እንዲሁም በጉን በሚበሉበት ምሽት የጠቦቱን ደም በቤታቸው መቃን አናትና በጉንና ጉኖቹ ላይ ያስቀምጣሉ፡፡

- የቀረው እግዚአብሔር ያዘዘው ትእዛዝ ምን ነበር?

ዘጸአት 12:22ላ እናንብብ፡፡

22- [እግዚአብሔርም እንዲህ አለ] «ከእናንተ አንድም ሰው እስኪነጋ ድረስ ከቤቱ አይውጣ፡፡»

- እግዚአብሔር እስራኤላውያን እስኪነጋ ድረስ መቃኑ በደም በተቀባ ቤት ውስጥ እንዲቆዩ አዘዛቸው፡፡

- እስራኤላውያን ከውጭ ደም በተቀባ ቤት ውስጥ መቆየት ነበረባቸው፡፡

- በውጭ ያለው ደም በውስጥ ያሉትን እስራኤላውያን ይሸፍናል፡፡

- በውጭ የሞተው በግ በውስጥ ያሉትን እስራኤላውያን ይሸፍናቸዋል፡፡

- እስራኤላውያን ከሞት እንዲድኑ፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በጥንቃቄ መፈጸም አለባቸው፡፡

- መቃኑ በደም በተቀባ ቤት ውስጥ እስኪነጋ ድረስ መቆየት ይኖርባቸዋል፡፡

- ቀጥሎም እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ምን አዘዛቸው?

ዘጸአት 12:46 እናንብብ::

46- እግዚአብሔር፤ «ምንም አጥንት እንዳትሰብሩ» አለ::

- እስራኤላውያን ከሞት እንዲድኑ የጠቦቱን አጥንት መስበር አይኖርባቸውም::

- እስራኤላውያን ከሞት እንዲድኑ፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በጥንቃቄ መፈጸም ይኖርባቸዋል::

- የጠቦቱን ወይም የፍየሉን የትኛውንም አጥንት መስበር አይኖርባቸውም::

- እግዚአብሔር እስራኤላውያን ሁሉንም ነገር ልክ ባዘዛቸው መሠረት እንዲያደርጉት ነገራቸው::

- እስራኤላውያን ሁሉንም ነገር እግዚአብሔር ባዘዛቸው መሠረት ባያደርጉ፤ ምን ይደርስባቸዋል?

- መቅሠፍቱ በእነርሱም ላይ ይመጣና፤ የበኩር ልጆቻቸው ይሞታሉ::

- እግዚአብሔር የእስራኤላውያንን የበኩር ልጆች የሚያድነው፤ ሁሉንም ነገር ልክ እግዚአብሔር ባዘዛቸው መሠረት የሚያደርጉ ከሆነ ብቻ ነው::

- እግዚአብሔር የእስራኤላውያንን የበኩር ልጆች ከሞት የሚያድነው፤ እነርሱ የእግዚአብሔርን መንገድ ከተከተሉ ብቻ ነው::

- እግዚአብሔር፤ ሰዎች በራሳቸው መንገድ ራሳቸውን እንዲያድኑ ይፈቅዳል?

- አይፈቅድም::

- ሊያድነን የሚችለው ብቸኛ መንገድ የማን መንገድ ነው?

- የእግዚአብሔር መንገድ ነው::

- አዳምና ሔዋን የራሳቸውን መንገድ ተከትለው የቅጠል ልብስ ባገለገሉ ጊዜ ግን ምን ደረሰባቸው?

- እግዚአብሔር ልብሳቸውን አልተቀበለውም::

- ቃየን የራሱን መንገድ ተከትሎ እግዚአብሔር በተናገረው መንገድ መሥዋት ባለማቅረቡ ምን ደረሰበት?

- እግዚአብሔር የቃየንን መሥዋዕት አልተቀበለም::

- ሊያድነን የሚችለው የእግዚአብሔር መንገድ ብቻ ነው::

- በእግዚአብሔር መንገድ የማንሄድ ከሆነ፤ እግዚአብሔር አይቀበለንም::

- እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን የሚታዘዙት ከሆነ፤ ምን እንደሚያደርግ ቃል ገባ?

ዘጸአት 12:12-14 እናንብብ::

12- [እግዚአብሔርም እንዲህ አለ] «እኔም በዚያች ሌሊት በግብፅ ምድር ላይ አልፋለሁ፤ ከሰውም ከእንስሳም የተወለደውን በኩር ሁሉ እንድላለሁ:: የግብፅን አማልክት ሁሉ እፈርድባቸዋለሁ፤ እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤

13- ደሙም ያላችሁበትን ቤት ለይቶ የሚያሳይ ምልክት ይሆንላችኋል፤ እኔ ደሙን በማይበት ጊዜ፤ እናንተን አልፋለሁ፤ ግብፅን ስቀጣ፤ መቅሠፍቱ አይደርስባችሁም::

14- ይህን ቀን መታሰቢያ ታደርጉታላችሁ:: በሚቀጥሉት

ትውልዶች ሁሉ ቋሚ ሥርዓት ሆኖ የእግዚአብሔር በዓል አድርጋችሁ ታከብሩታላችሁ።»

- እስራኤላውያን የሚታዘዙት ከሆነ፤ እግዚአብሔር የገባላቸው ቃል ምን ነበር?

- እግዚአብሔር፤ መቅሠፍቱ እንደማያገኛቸውና በኩር ልጆቻቸው እንደማይሞቱ ቃል ገባ።

- እስራኤላውያን እግዚአብሔርን ታዘዙ?

ዘጸአት 12:28 እናንብብ።

28- እስራኤላውያንም እግዚአብሔር ሙሴንና አሮንን እንዳዘዛቸው አደረጉ።

- እስራኤላውያን ልክ እግዚአብሔር እንዳዘዛቸው አደረጉ።

- እስራኤላውያንን ሕመምተኛ ጠቦት መርጠው ቢሠጧ፤ እግዚአብሔር ያድናቸዋል?

- አያድናቸውም።

- እስራኤላውያን ጠቦቱን በበራቸው አጠገብ ቢያስሩትና ባይገድሉት፤ እግዚአብሔር ያድናቸዋል?

- አያድናቸውም።

- ጠቦቱ መሞት ነበረበት።

- የጠቦቱ ደም መፍሰስ ነበረበት።

- እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን የኃጢአት ደመወዝ (ቅጣት) ሞት መሆኑን እንዲረሱት አልፈለገም።

- በዚያ ሌሊት ምን ሆነ?

ዘጸአት 12:29-30 እናንብብ።

29- እኩለ ለሊት ላይ እግዚአብሔር በግብፅ ምድር በዙፋን ላይ ከተቀመጠው ከፈርዖን የበኩር ልጅ ጀምሮ በጨለማ እሥር ቤት ውስጥ እስካለው እስረኛ የበኩር ልጅ ድረስ ያለውንና የእንስሳቱን በኩሮች ሁሉ ቀሠፋቸው።

30- ፈርዖን፤ ሹማምንቱና የግብፅ ሕዝብ በሙሉ ሌሊቱን ከመኝታቸው ተነሡ፤ እነሆ በመላይቱ ግብፅ ለቅሶና ዋይታ ነበር፤ ሰው ያልሞተበት አንድም ቤት አልነበረምና።

- የፈርዖን የበኩር ልጅና የመላው ግብፃዊ የበኩር ልጆች እና በኩር ከብቶች ሞቱ።

- የፈርዖን በኩር ከብቶችና የግብፃውያን በኩር ከብቶች ሞቱ።

- እግዚአብሔር በተናገረው መሠረት የግብፃውያንን በኩሮች ሁሉ ገደለ?

- አዎን።

- እግዚአብሔር ኃጢአትን የሚቀጣው በሞት ነው።

- እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ ይቀጣል።

- እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ በሞት ይቀጣል።

- እግዚአብሔር ኃጢአትን ለመቅጣት በሚወስንበት ጊዜ፤ ማንም ሊያመልጥ አይችልም፡፡

- ከእስራኤላውያን በኩራት የሞተ ነበርን?
- አልነበረም፡፡

- ከእስራኤላውያን አንድም በኩር ያልሞተው ለምን ነበር?

- እስራኤላውያን እግዚአብሔርን በመታዘዝ በቤቶቻቸው መቃኖች አናትና ጐንና ጐን ላይ ደሙን ስለ ቀቡ፡፡

- በይስሐቅ ምትክ ፍጹም የሆነው አውራ በግ እንደ ሞተ ሁሉ፤ ፍጹም የበግ ወይም የፍየል ጠቦቶች በእስራኤላውያን በኩራት ምትክ ሞቱ፡፡

- እስራኤላውያን እግዚአብሔርን ስለ ታዘዙ፤ እግዚአብሔር የእስራኤላውያንን ቤቶች አልፋለሁ ብሎ የገባውን ቃል ጠብቆአል?
- አዎን፡፡

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከግብፅ ባርነት አውጥቶ እንደሚመራቸው የገባውን ቃል አስታወሰ፡፡

- እግዚአብሔር ከአብርሃምና ከእስራኤላውያን አዳኝ እንደሚልክ የገባውን ቃል አስታወሰ፡፡

- እስራኤላውያን፤ እንደ ግብፃውያን ሁሉ የአዳምና የሔዋን ልጆች ናቸው፡፡

- እስራኤላውያን፤ እንደ ግብፃውያን ሁሉ በኃጢአት ተወልደዋል፡፡

- እስራኤላውያን ኃጢአትን ስለ ሠሩ እንደ ግብፃውያን ሁሉ ሞት ይገባቸዋል፡፡

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ያዳናቸው ከእግዚአብሔር ጸጋ የተነሣ ብቻ ነው፡፡

- ማንኛውም ሰው የሚድነው ከእግዚአብሔር ጸጋ የተነሣ ብቻ ነው፡፡

- ከፈርዖን እና ከግብፃውያን በኩራት ሞት በኋላ፤ ፈርዖን ምን አደረገ?

ዘጸአት 12:31-36 እናንብብ፡፡

31- ፈርዖን ሙሴንና አሮንን ሌሊቱን አስጠርቶ እንዲህ አላቸው፤ «ተነሡ፤ እናንተና እስራኤላውያን ከሐዘቤ መነከል ውጡ! ሂዱ፤ በጠየቃችሁት መሠረት እግዚአብሔርን አምልኩ፤

32- እንዳላችሁት የበግና የፍየል መንጋችሁን፤ የቀንድና የጋማ ከብቶቻችሁን ይዛችሁ ሂዱ፤ እኔንም ባርኩኝ፡፡»

33- ግብፃውያን አገራቸውን በአስቸኳይ ለቅቀው እንዲወጡላቸው እስራኤላውያንን አጣደፏቸው፡፡ «አለበለዚያም ሁላችንም ማለቃችን ነው» አሉ፡፡

34- ስለዚህ ሕዝቡ ያልቦካውን ሊጥ በየቡሆ ዕቃው አድርገው በጨርቅ ጠቅልለው በትከሻቸው ተሸከሙ፡፡

35- እስራኤላውያን ሙሴ እንዳዘዛቸው የብርና የወርቅ ዕቃዎች እንደዚሁም ልብስ እንዲሰጧቸው ግብፃውያንን ጠየቋቸው፡፡

36- እግዚአብሔር በግብፃውያን ፊት ለእስራኤላውያን ሞገስ ስለ ሰጣቸው፤ የጠየቋቸውን ሁሉ ሰጧቸው፤ ስለዚህ የግብፃውያንን ንብረት በዝብዘው ወሰዱ፡፡

- በዚያ ምሽት፣ ፈርዖን ሙሴን ጠርቶ እስራኤላውያንን እንዲሄዱ ፈቀደ።

- ፈርዖን እግዚአብሔርን መዋጋት እንደሚችል አስቦ ነበር።

- ፈርዖን ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ እንደሚያሸንፈው አስቦ ነበር።

- ሰይጣንም ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ እንደሚያሸንፈው አስቦ ነበር።

- ማንም እግዚአብሔርን ማሸነፍ አይችልም።

- ማንም የእግዚአብሔርን ሥራ ማስቆም አይችልም።

- እግዚአብሔር፣ በእርሱ መንገድ የሚጓዙትን ያድናቸዋል።

- እግዚአብሔር፣ በራሳቸው መንገድ የሚጓዙትን ያጠፋቸዋል።

ዘጸአት 12:51 እናጉብብ።

51- በዚያች ዕለት እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በየሠራዊታቸው አድርጎ ከግብፅ ምድር አወጣቸው።

- እግዚአብሔር ቃሉን ጠብቆ እስራኤላውያንን ከግብፅ አውጥቶ መራቸው።

- ፈርዖን ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ ሊያሸንፍ ይችላል?

- አይችልም።

- ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ ማሸነፍ የሚችል አለ?

- የለም።

ትምህርት 30

1. እግዚአብሔር ዘጠኝ አስፈሪ መቅሠፍቶችን በፈርዖንና በግብፃውን ላይ ስላወረደ፣ ፈርዖን እስራኤላውያንን ለቀቃቸው?

- አልለቀቃቸውም።

2. እግዚአብሔር በመጨረሻው የላከው መቅሠፍት ምን ነበር?

- የግብፃውያንን የበኩር ልጆችን እና በኩር እንስሳትን የሚገድል መቅሠፍት ነበር።

3. እስራኤላውያን ከሞት ለመዳን፣ በጥንቃቄ ማድረግ የነበረባቸው ምንን ነበር?

- የእግዚአብሔርን ትእዛዝ መፈጸም።

4. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን የበኩር ልጆቸው እንዳይሞቱ ምን ማድረግ እንደሚኖርባቸው አዘዛቸው?

- ነውር የሌለበትና አንድ ዓመት ብቻ የሆነው የበግ ወይም የፍየል ጠቦት እንዲመርጡ።

- ጠቦቱን እንዲያርዱና ደሙን በጎድጓዳ ሣሕን ውስጥ እንዲያኖሩት።

- የጠቦቱን ደም በመቃናቸው አናት እንዲሁም ጎንና ጎን ላይ እንዲቀቡ።

- ደሙ በመቃኑ ላይ ባለበት ቤት ውስጥ እንዲቆዩ።

- ከጠቦቱ ማናቸውንም አጥንት እንዳይሰብሩ።

5. እስራኤላውያኑ ልክ እግዚአብሔር እንዳዘዘው ሁሉንም ነገር ባያደርጉ፣ ምን ይደርስባቸዋል?

- መቅሠፍቱ በእነርሱም ላይ ይመጣል፤ በኩራቶቻቸው ይሞታሉ።

6. ሰዎች በራሳቸው መንገድ ራሳቸውን እንዲያድኑ እግዚአብሔር ይፈቅድላቸዋል?

- አይፈቅድላቸውም።

7. ሊያድነን የሚችለው የማን መንገድ ብቻ ነው?

- የእግዚአብሔር መንገድ።

8. እስራኤላውያን እግዚአብሔር ያዘዛቸውን ቢያደርጉ፤ እግዚአብሔር ምን እንደሚያደርግላቸው ቃል ገባ?

- እግዚአብሔር፤ መቅሠፍቱ እንደማያገኛቸው፤ እና በኩሮቻቸው እንደማይሞቱ ቃል ገባላቸው።

9. እግዚአብሔር በተናገረው መሠረት የግብፃውያንን በኩራት ሁሉ ገደለ?

- አዎን።

10. ከእስራኤል በኩራት የሞተ ነበርን?

- አልነበረም።

11. ከእስራኤላውያን በኩራት አንድም ያልተገደለው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እስራኤላውያን እግዚአብሔርን ታዝዘው በመቃዋቻቸው አናት፤ ጉንና ጉን ላይ ደም ስለ ቀቡ።

12. እስራኤላውያን እግዚአብሔርን ሲታዘዙት፤ እግዚአብሔር በገባው ቃል መሠረት የእስራኤላውያንን ቤቶች አልፎአል?

- አዎን።

13. የፈርዖንና የግብፃውያኑ በኩራት ከተገደሉ በኋላ፤ ፈርዖን ምን አደረገ?

- ፈርዖን እስራኤላውያን እንዲሄዱ ፈቀደ።

14. ፈርዖንም ሆነ ሌላ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር መዋጋትና ማሸነፍ ይችላል?

- አይችልም።

- እግዚአብሔር ከባርነት እሥራትና ከፈርዖን እጅ አላቅቆ፤ ከግብፅ አወጣቸው።

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደ የትኛው ምድር መራቸው?

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን መልሶ ወደ ከነዓን ምድር መራቸው።

- ከነዓን፤ እግዚአብሔር ለአብርሃም፤ ለጵስሐቅ፤ ለያዕቆብ እና ለዘሮቻቸው ቃል የገባላቸው ምድር ነበር።

- እስራኤላውያን በመጀመሪያ ወደ ግብፅ ሲመጡ፤ ሰባ ሰዎች ብቻ ነበሩ።

- በግብፅ ለ400 ዓመታት ያህል ከኖሩ በኋላ፤ ቁጥራቸው ወደ ሁለት ሚሊዮን ደረሰ።

- እግዚአብሔር ሁለት ሚሊዮን የሚደርሱ ሰዎችን እንዴት ሊመራ ቻለ?

ዘጸአት 13:21-22 እናንብብ።

21- ስለዚህ በቀንም ሆነ በሌሊት መንዝ ይችሉ ዘንድ፤ እግዚአብሔር በቀን በመንገዳቸው ሊመራቸው በደመና አምድ፤ በሌሊት ደግሞ ብርሃን ሊሰጣቸው በእሳት አምድ በፊታቸው ይሄድ ነበር።

22- በቀንም ሆነ በሌሊት የደመናውና የእሳቱ ዓምድ ከሕዝቡ ፊት የተሰየበት ጊዜ አልነበረም።

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በቀን የመራው እንዴት ነበር?
- በደመና ዓምድ።
- በደመና እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በሌሊት የመራው እንዴት ነበር!
- በእሳት አምድ።
- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ባይመራቸው ኖሮ፣ ወዴት መሄድ እንዳለባቸው ያውቁ ነበር?
- አያውቁም።
- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ባይመራቸው ኖሮ ምን ይደርስባቸው ነበር?
- ይጠፋና ይሞቱ ነበር።
- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ስለ ወደዳቸው፣ እስራኤላውያን እንዲጠፋና እንዲሞቱ አላደረገም።
- እግዚአብሔር የቀይ ባሕር እስከተባለው ባሕር ድረስ መራቸው።
- ቀይ ባሕር እንደ ደረሱ፣ እግዚአብሔር እስራኤላውያን አረፍ እንዲሉ ነገራቸው።

ዘጸአት 14:1-3 እናንብብ።

- 1- ከዚያም እግዚአብሔር ሙሴን አለው፤
- 2- «እስራኤላውያን ተመልሰው በሚገደልና በባሕሩ መካከል ባለው በፊህ ሒሮት አጠገብ እንዲሰፍሩ ንገራቸው፤ በበአል ዛፎንም አንጻር በባሕሩ አጠገብ ይሰፈሩ።

3- ፈርዖን፣ እስራኤላውያን ግራ ተጋብተው በምድረ በዳ በመቅበዝበዝ ይንከራተታሉ ብሎ ያስባል።

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን እስከ ቀይ ባሕር ዳርቻ ድረስ የመራቸው ለምን ነበር?
- እግዚአብሔር እርሱ ብቻ አምላክ መሆኑን ግብፃውያንም ሆኑ እስራኤላውያን እንዲያውቁ ስለ ፈለገ።
- ፈርዖን ምን እንደሚያስብ ለእግዚአብሔር ማን ነገረው?
- ማንም።
- ፈርዖን ምን እንደሚያስብ እግዚአብሔር እንዴት አወቀ?
- ፈርዖን አንድን ነገር ከማስቡ በፊት እያንዳንዱን አሳብ እግዚአብሔር ያውቃል።
- እግዚአብሔር ከማሰባችን አስቀድሞ አንኳ እያንዳንዱን አሳባችንን ያውቃል።
- ፈርዖን የተናገረውን እንመልከት፡-

ዘጸአት 14:5-9 እናንብብ።

5- የግብፅ ንጉሥ ሕዝቡ መሄዳቸው በተነገረው ጊዜ፣ ፈርዖንና ሹማምንቱ ስለ እነርሱ የነበራቸውን አሳብ በመለወጥ፣ «ምን ማድረጋችን ነው? እስራኤላውያንን እንዲሄዱ ለቀቅናቸው አገልግሎታቸውንም አጣን» አሉ።

6- ስለዚህ [ፈርዖን] ሠረገላው እንዲዘጋጅለት አደረገ፤ ሠራዊቱንም ይዞ ተንቀሳቀሰ።

7- ስድስት መቶ ምርጥ ሠረገላዎችን፤ ከሌሎች የግብፅ ሠረገላዎች ጋር ከነጦር አዛዦቻቸው አሰልፎ ተነሣ።

8- እግዚአብሔር የንጉሡን የፈርዖንን ልብ ስላደነደነው በልበ መላኩን ከግብፅ የሚወጡትን እስራኤላውያንን አሳደዳቸው።

9- ግብፃውያኑ፤ ይኸውም የፈርዖን ፈረሰኞችና እግረኞች ሁሉ እስራኤላውያንን አሳደዷቸው፤ በበአልዛፎን አንጻር በባሕሩ አጠገብ በፊህሒሮት ሰውረው ሳሉ ደረሱባቸው።

- ፈርዖን እስራኤላውያንን መልሶ ለመማረክ ያስብ ነበር።
- ስለዚህም፤ ፈርዖን ጦሩን አሰባሰበ፤ እስራኤላውያንንም መልሶ ለመማረክ ሄደ።
- ፈርዖን እስራኤላውያንን መልሶ እንዲማርክ የመራው ማን ነበር?
- ሰይጣን።
- ሰይጣን፤ ፈርዖን መልሶ እስራኤላውያንን እንዲማርክ የፈለገው ለምን ነበር።
- ሰይጣን እስራኤላውያንን ሊያጠፋ ስለ ፈለገ።
- እስራኤላውያን ፈርዖንና ጦሩ መልሰው ሊወስዷቸው እንደ መጡ ሲያዩ ምን አደረጉ?

ዘጸአት 14:10 እና 11-12 እናንብብ።

10- ፈርዖን በቀረበ ጊዜ፤ እስራኤላውያን ቀና ብለው ተመለከቱ። እነሆ ግብፃውያን ይከታተሏቸው ነበር፤

11- እነርሱም ሙሴን እንዲህ አሉት፤ «በምድረ በዳ እንድንሞት ያመጣኸን በግብፅ መቃብር ጠፍቶ ነው?»

12- በግብፅ ሳለን፤ ተወን እባክህ፤ ግብፃውያንን እናገልግል አላልጓህም ነበርን? በምድረ በዳ ከምንሞት ግብፃውያንን ብናገለግል ይሻል ነበር!።

- እስራኤላውያን ሙሴን ነቀፉት፤ በግብፅ መቆየት ይሻላቸው እንደ ነበረ ነገሩት።

- እግዚአብሔር አሥሩን መቅሠፍቶች በግብፅ ምድር ላይ እንዳወረደ ቢያዩም፤ እስከ አሁን ድረስ እስራኤላውያን በእግዚአብሔር አላመኑም ነበር።

- እስራኤላውያን በእግዚአብሔር ባያምኑም፤ ሙሴ ግን ያምን ነበር።

- ሙሴ ለእስራኤላውያን ያላቸው ይህ ነበር።

ዘጸአት 14:13-14 እናንብብ።

13- ሙሴም ለሕዝቡ መለሰላቸው፤ «አትሸበሩ፤ ጸንታችሁ ቁሙ። እግዚአብሔር የሚያደርግላችሁን መታደግ ታያላችሁ፤ ዛሬ የምታዩአቸውን ግብፃውያን ደግሞ አታዩአቸውም።

14- እግዚአብሔር ስለ እናንተ ይዋጋል፤ እናንተ ያለባችሁ መታገሥ ብቻ ነው።»

- እስራኤላውያን ራሳቸውን ማዳን ችለው ነበር?
- አልቻሉም።

- እስራኤላውያን ራሳቸውን ማዳን ያልቻሉት ለምን ነበር?
- ቀይ ባሕር ከፊት ለፊታቸው፣ ተራሮች ደግሞ በግራና ቀኛቸው፣ የፈርዖን ሠራዊት ደግሞ ከበስተጋላቸው ነበሩ።
- እስራኤላውያን ወጥመድ ውስጥ ገብተው ነበር።
- እስራኤልን ብቻውን ማዳን የቻለ ማን ነበረ?
- እግዚአብሔር።
- አዳምና ሔዋን ከኤድን የአትክልት ስፍራ ከተባረሩ በኋላ፣ ወደ አትክልት ስፍራው መመለስ አልቻሉም ነበር።
- እግዚአብሔር ብቻ እነርሱን ለማዳን መንገድ ማዘጋጀት ቻለ።
- የይስሐቅ እጆችና እግሮች በታሠሩ ጊዜና የአብርሃም ቢላዋ ሊሠዋ በተዘጋጀ ጊዜ ይስሐቅ ራሱን ማዳን አልቻልም ነበር።
- እግዚአብሔር ብቻ ይስሐቅን ለማዳን ቻለ።
- አሁን እስራኤላውያን ወጥመድ ውስጥ፣ ስለገቡ፣ ራሳቸውን ማዳን አልቻሉም።
- እግዚአብሔር ብቻ እስራኤላውያንን ለማዳን መንገድ ማዘጋጀት ቻለ።
- እግዚአብሔርን ብቻ እስራኤላውያንን ማዳን እንደቻለ ሁሉ፣ እናንተንም ማዳን የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው።

- እግዚአብሔር እስራኤላውያን ለማዳን መንገድ አዘጋጅቷል?

ዘጸአት 14:21-22 እናንብብ።

21- ሙሴ እጁን በባሕሩ ላይ ዘረጋ፤ እግዚአብሔር ሌሊቱን በሙሉ ብርቱ የምሥራቅ ነፋስ አስነሥቶ ባሕሩን ወደ ጌላ በማሸሽ ደረቅ ምድር አደረገው፤ ውኃው ተከፈተ፤

22- እስራኤላውያን ውኃው በግራና በቀኝ እንደ ግድግዳ ሆኖ በየብስ በባሕሩ ውስጥ አለፉ።

- እግዚአብሔር፣ ቀይ ባሕር እንዲከፈትና እስራኤላውያን በደረቅ ምድር እንዲሻገሩ መንገድ እንዲሰጥ አዘዘው።

- ቀይ ባሕርን መክፈል ለእግዚአብሔር አስቸጋሪ ነበር?
- አልነበረም።

- ቀይ ባሕርን መክፈል ለእግዚአብሔር አስቸጋሪ ያልሆነው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም ቀይ ባሕርን የፈጠረው እግዚአብሔር ነው።
- ምክንያቱም የባሕሩ ሁሉ ጌታ እግዚአብሔር ነው።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ስለሆነ፣ ሁሉንም ማድረግ ይችላል።

- እስራኤላውያን ቀይ ባሕርን ማቋረጥ ጀመሩ።

- ፈርዖን እና ሠራዊቱ እስራኤላውያንን መልሰው ለመማረክ ሲመጡ፣ እስራኤላውያንን ለመከላከል እግዚአብሔር ምን አደረገ?

ዘጸአት 14:19-20 እናንብብ::

19-20 ከዚያም ከእስራኤል ሠራዊት ፊት ፊት ሆኖ ሲሄድ የነበረው የእግዚአብሔር መልአክ ተመለሰና ወደ ኋላቸው መጣ፤ የደመናውም ዓምድ እንዲሁ ከፊት ተነሥቶ ከኋላቸው ቆመ፤ በግብፅና በእስራኤል ሠራዊት መካከል በመሆን፤ ሌሊቱን ሙሉ ደመናው በአንድ በኩል ጨለማን ሲያመጣ፤ በሌላው በኩል ብርሃን አመጣ፤ ስለዚህ ሌሊቱን በሙሉ አንዱ ወደ ሌላው ሊጠጋ አልቻለም፡፡

- እግዚአብሔር በእስራኤላውያንና በፈርዖን ሠራዊት መካከል ደመናን አደረገ፡፡
- ደመናው በእስራኤላውያን ብርሃንን ሲሰጥ ለፈርዖንና ለሠራዊቱ ግን ጨለማ ነበር፡፡
- ደመናው ምንም እንኳን ጨለማ ዚጋረድባቸውም፤ ፈርዖንና ሠራዊቱ እስራኤላውያንን ማሳደዳቸውን ቀጥለው ነበር፡፡
- ፈርዖንና ሠራዊቱ እስራኤላውያንን ተከታትለው ቀይ ባሕር ውስጥ ገቡ፡፡

ዘጸአት 14:23 እናንብብ::

23- ግብፃውያንም አሳደዷቸው፤ የፈርዖን ፈረሶች ለረገሱችና ፈረሰኞች በሙሉ ተከትለዋቸው ወደ ባሕሩ ገቡ፡፡

- ፈርዖንና ሠራዊቱ እስራኤላውያንን ተከትለው ወደ ቀይ ባሕር በገቡ ጊዜ እግዚአብሔር ምን አደረገ?

ዘጸአት 14:24-28 እናንብብ::

24 ሲነጋጋም እግዚአብሔር በእሳትና በደመና ዓምድ ሆኖ የግብፃውያንን ሠራዊት ተመልክቶ ሽብር ላከባቸው፡፡

25- መንዳት እንዳይችሉም የሠረገላዎቹን መሽከርከሪያዎች አቆላለፈባቸው፡፡ ግብፃውያኑም፤ «ከእስራኤላውያን እንሸሽ! እግዚአብሔር ስለእነርሱ እየተዋጋላቸው ነው» አሉ፡፡

26- ከዚያም እግዚአብሔር ሙሴን፤ «ውኃው ግብፃውያንን ሠረገሱቻቸውንና ፈረሰኞቻቸውን ተመልሶ እንዲሸፍናቸው እጅህን በባሕሩ ላይ ዘርጋ» አለው፡፡

27- ሙሴም እጁን በባሕሩ ላይ ዘረጋ፤ ንጋት ላይም ባሕሩ ወደ ቀድሞ ቦታው ተመለሰ፡፡ ግብፃውያን ከውኃው ሸሹ፤ እግዚአብሔርም ግብፃውያንን በባሕር ውስጥ ጣላቸው፡፡

28- ውኃውም ተመልሶ እስራኤላውያንን ተከትለው ወደ ባሕሩ የገቡትን ሠረገሱችና ፈረሰኞች፤ መላውን የግብፅ ሠራዊት ሁሉ ሸፈነ፡፡ አንድም እንኳ አልተረፈም፡፡

- እግዚአብሔር ፈርዖንንና ሠራዊቱን በቀይ ባሕር ውስጥ አስመጣቸው፡፡
- አንድም የፈርዖን ሠራዊት አልተረፈም፡፡
- ፈርዖን ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ ማሸነፍ ችሎአል?
- አልቻለም፡፡
- ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ ማሸነፍ የቻለ ማን ነው?
- ማንም፡፡

- ከእስራኤላውያን መካከል የሞተ ነበር?

ዘጸአት 14:29-30 እናንብብ::

29- እስራኤላውያን ግን ውኃው ግራና ቀኝ እንደ ግድግዳ ሆኖ፣ በደረቅ ምድር ባሕሩን ተሻገሩ::

30- በዚያች ዕለት እግዚአብሔር እስራኤልን ከግብፃውያን እጅ አዳናቸው፤ እስራኤልም የግብፃውያን ሬሳ በባሕሩ ዳርቻ ወድቆ ተመለከቱ::

- አንድም እስራኤላዊ አልሞተም::

- አንድም እስራኤላዊ ያልሞተው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ጠበቃቸው::

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለምን ጠበቃቸው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ከአብርሃምና ከእስራኤላውያን ዘር አዳኝ እንደሚልክ ቃል ስለ ገባ እስራኤላውያንን ጠበቃቸው::

- እግዚአብሔር፣ ቃሉን፣ መጽሐፍ ቅዱስን በአብርሃምና በእስራኤላውያን አማካይነት ወደ ዓለም ሕዝቦች ሁሉ ለመላክ ስለ ፈለገ፣ እስራኤላውያንን ጠበቃቸው::

- በእግዚአብሔር ብናምን፣ እግዚአብሔር ያድነናል::

- በእግዚአብሔር ካለመንን፣ እግዚአብሔር አያድነንም::

ትምህርት 31

1. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከግብፅ ካወጣ በኋላ፣ ወዴት አገር መራቸው?

- ወደ ከነዓን::

2. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በቀን እንዴት መራቸው?

- በደመና ዓምድ::

3. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በሌሊት እንዴት መራቸው?

- በእሳት ዓምድ::

4. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደ ቀይ ባሕር ዳርቻ የመራቸው ለምን ነበር?

- እግዚአብሔር፣ ለግብፃውያንም ሆነ ለእስራኤላውያን እርሱ ብቻ አምላክ መሆኑን ሊያሳያቸው ፈለገ::

5. እስራኤላውያን፣ የግብፅ ሠራዊትና ፈርዖን መልሰው ለማርኳቸው እንደመጡ ሲያዩ ምን አደረጉ?

- እስራኤላውያን ሙሴን ነቀፉት፤ በዚያው በግብፅ መቆየት እንደ ነበረባቸውም ነገሩት::

6. እስራኤላውያን ራሳቸውን ማዳን ችለው ነበር?

- አልቻሉም::

7. እስራኤላውያን ራሳቸውን ማዳን ያልቻሉት ለምን ነበር?

- ምክንያቱም ቀይ ባሕር ከፈታቸው፣ ተራሮች በቀኝና በግራቸው፣ እንዲሁም የፈርዖን ሠራዊት ከኋላቸው ከበዘዋቸው ነበር::

8. እስራኤላውያንን ብቻውን ማዳን የቻለው ማን ነበር?

- እግዚአብሔር።

9. ቀይ ባሕርን መክፈል ለእግዚአብሔር ያሳስቸገረው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም ቀይ ባሕርን የፈጠረው እግዚአብሔር ነው።

- ምክንያቱም የባሕሮች ሁሉ ጌታ እግዚአብሔር ነው።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ስለ ሆነ፤ ሁሉን ማድረግ ይችላል።

10. ፈርዖንና ሠራዊቱ እስራኤላውያንን መልሰው ለመማረክ ሲመጡ፤ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለመከላከል ምን አደረገ?

- እግዚአብሔር በእስራኤላውያንና በፈርዖን ሠራዊት መካከል ደመናን አኖረ።

- ደመናው ለእስራኤላውያን ብርሃን ሲሰጥ፤ ለግብፃውያን ግን ጨለማን ፈጠረ።

11. ፈርዖንና ሠራዊቱ እስራኤላውያንን ተከታትለው ወደ ቀይ ባሕር ሲገቡ እግዚአብሔር ምን አደረገ?

- እግዚአብሔር ፈርዖንና ሠራዊቱን በቀይ ባሕር ውስጥ አስጠማቸው።

12. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለምን ጠበቃቸው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ከአብርሃምና ከእስራኤላውያን ዘር አዳኝ እንደሚያመጣ ቃል ገብቶ ነበር።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ቃሉን፤ መጽሐፍ ቅዱስን በአብርሃምና በእስራኤላውን አማካይነት ለሰዎች ሁሉ ለመላክ ፈለገ።

- ፈርዖንና ሠራዊቱን በቀይ ባሕር ውስጥ ከደመሰሳቸው በኋላ፤ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወዴት መራቸው?

- ወደ ምድረ በዳ።

- ምድረ በዳ ምንድን ነበር?

- ምድረ በዳ አሸዋ ብቻ ያለበት ምድር ነበር።

- በምድረ በዳው ውስጥ ዛፎች አልነበሩም።

- በምድረ በዳው ውስጥ ሣር አልነበረም።

- በምድረ በዳው ውስጥ ዐፈር አልነበረም።

- በምድረ በዳው ውስጥ አሸዋ ብቻ ነበር።

- እግዚአብሔር በምድረ በዳ እየመራቸው ሳለ፤ እስራኤላውያን ምን አደረጉ?

ዘጸአት 16:1-3 እናንብብ።

1- መላው የእስራኤል ማኅበር ከግብፅ በወጡ በሁለተኛው ወር ከወሩም በአሥራ አምስተኛው ቀን ከኤልም ተነሥተው በኤልምና በሲና መካከል ወደምትገኘው ወደ ሲን ምድረ በዳ መጡ።

2- በምድረ በዳውም መላው ማኅበር በሙሴና በአሮን ላይ አጥረመረሙ።

3- እስራኤላውያንም እነርሱን እንዲህ አሏቸው፤ «በሥጋ መቀቀያው ምንቸት ዙሪያ ተቀምጠን የፈለግነውን ያህል ምግብ መመገብ በምንችልበት በግብፅ ሳለን፤ ምነው በእግዚአብሔር እጅ ሞተን ባረፍነው ኖሮ! እናንተ ግን ይህ ሁሉ ጉባኤ በራብ እንዲያልቅ ወደዚህ ምድረ በዳ አመጣችሁን» አሏቸው።

- እስራኤላውያን ሙሴን እና አሮንን ነቀፉ።

- እስራኤላውያን ሙሴን እና አሮንን የነቀፉአቸው ለምን ነበር?
- ምንም ምግብ ስላልነበራቸው።

- እስራኤላውያን ምንም ምግብ ያልነበራቸው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም በምድረ በዳ ምንም ዓይነት ምግብ አልነበረም።
- በምድረ በዳ ያለው አሸዋ ብቻ ነው።

- ሙሴ በምድረ በዳ ለሕዝቡ የሚሆን ምፋብ ማግኘት ችሎ ነበር?

- አልቻለም።

- ለምን አልቻለም?

- ምክንያቱም በምድረ በዳ ውስጥ ምንም ምፋብ አልነበረም።

- እስራኤላውያን በምድረ በዳ ውስጥ ለራሳቸው ምግብ ማግኘት ችለው ነበር?

- አልቻሉም።

- ለምን አልቻሉም?

- ምክንያቱም በምድረ በዳ ውስጥ ምንም ምግብ አልነበረም።

- በምድረ በዳው ውስጥ ብቻውን ለእስራኤላውያን ምግብ መስጠት የሚችል ማን ነበር!

- እግዚአብሔር።

- እስራኤላውያን እግዚአብሔር በምድረ በዳ ውስጥ ምግብ እንደሚሰጣቸው አምነው ነበር?

- አላመኑም።

- እስራኤላውያን፣ እግዚአብሔር በምድረ በዳ ምግብ እንደሚሰጣቸው ከማመን ይልቅ፣ ምን አደረጉ?

- ሙሴን እና አሮንን ነቀፉአቸው።

- እግዚአብሔር እስራኤላውያን ሙሴን እና አሮንን እንደ ነቀፉ ለምቶአቸዋል?

- አዎኑ።

- እግዚአብሔር ሙሴን ምን አለው?

ዘጸአት 16:11-12 እናንብብ።

11- እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ አለው፤

12- «የእስራኤላውያንን ማጉረምረም ለምቻለሁ፤ ይህን ንገራቸው፤ ፀሐይ ከመጥለቁ በፊት ሥጋ ትበላላችሁ፤ ሲነጋም እንጀራ ትበላላችሁ፤ ከዚያም እኔ እግዚአብሔር አምላካችሁ መሆኔን ታውቃላችሁ።»

- እግዚአብሔር ሙሴን ለእስራኤላውያን ምግብ እስጣቸዋለሁ አለው።

- እስራኤላውያን በእግዚአብሔር ባያምኑም እንኳ፣ እርሱ ምግብን ይሰጣቸዋል።

- እስራኤላውያን ባያምኑበትም እንኳ፣ እግዚአብሔር ይረዳቸው ነበር።

- ለወች ባያምኑበትም እግዚአብሔር የሚረዳቸው ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉንም ሰው ፈጥሯል።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉንም ሰው ይወዳል።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉንም ሰው ሊያድን ይፈልጋል።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉም ሰው እንዲያምኑበት ይፈልጋል።

- በእግዚአብሔር ካላመንን፤ እግዚአብሔር ሊያድነን ይችላል?
- አይችልም።
- እግዚአብሔር እስራኤላውያን በረሃብ እንዲያልቁ አድርጓል?
- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ምግብ ሰጥቷል?

ዘጸአት 16:13 እናንብብ።

13- በዚያች ምሽት ድርጭቶች መጥተው ሰፈሩን አለበሱት።

- በዚያች ምሽት እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የሰጣቸው ሥጋ ምን ነበር?

- ድርጭቶች።

- የእስራኤላውያንን ሠፈር የሸፈኑ እጅግ በጣም ብዙ ድርጭቶች ነበሩ።

- በቀጣዩ ማለዳ፤ እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ብዙ ምግብ ሰጣቸው።

ዘጸአት 16:13-15ን 31 እናንብብ።

13- በነጋውም በሰፈሩ ዙሪያ ጤዛ ተኝቶበት ነበር።

14- ጤዛው ከረገፈ በኋላ፤ በሜዳው ላይ ስለ የሆነ አመዳይ የሚመስል የተጋገረ ነገር በምድረ በዳው ላይ ታየ።

15- እስራኤላውያንም ይህን ባዩ ጊዜ፤ ምን እንደ ሆነ ባለማወቃቸው እርስ በርሳቸው «ይህ ነገር ምንድን ነው?» ተባባሉ። ሙሴም፤ «ይህ ትበሉት ዘንድ እግዚአብሔር የሰጣችሁ እንጀራ ነው አላቸው።»

31- የእስራኤልም ሕዝብ ምግቡን መና አሉት። እርሱም እንደ ድንብላል ዘር ነጭ፤ ጣሙም ከማር እንደ ተጋገረ እንጀራ ነበር።

- እግዚአብሔር በሚቀጥለው ቀን ለእስራኤላውያን የሰጣቸው ምግብ ምን ነበር?

- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን እንጀራ ሰጣቸው።

- እንጀራው ሰፈራቸውን በሙሉ ሸፍኖት ነበር።

- እግዚአብሔር ከሰማይ ያወረደላቸውን እንጀራ እስራኤላውያን ምን ብለው ሰየሙት?

- መና።

- በየማለዳው፤ እግዚአብሔር እስራኤላውያን እንጀራ ለመመገብ እንደ ጤዛ ይልክላቸው ነበር።

- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ከሰማይ ያወረደላቸው መና የጸጋው ምልክት ነበር።

- አዳምና ሔዋን በእግዚአብሔር ላይ ቢያምፁም፤ እግዚአብሔር በጸጋው ሁሉንም ሰው ለማዳን አዳኝ እንደሚልክ ቃል ገባ።

- ኖሳና ቤተሰቡ ኃጢአተኞች ቢሆኑም፤ እግዚአብሔር በጸጋው ከጥፋት ውኃ ጠበቃቸው።

- እስራኤላውያን በእግዚአብሔር ባያምኑም፤ እግዚአብሔር በጸጋው ከግብፅ ባርነት አዳናቸው።

- እስራኤላውያን እግዚአብሔር ሊያድናቸው እንደሚችል ባያምኑበትም እንኳ፤ እግዚአብሔር በጸጋው ቀይ ባሕርን ከፍሎ ከፈርዖንና ከግብፃውያን ሠራዊት አስመለጣቸው።

- እነዚህ በሙሉ የእግዚአብሔር ጸጋ ምልክቶች ናቸው።

- እስራኤላውያን በምድረ በዳ በነበሩባቸው ጊዜያት ሁሉ፤ በየቀኑ መና ይሰጣቸው ነበር።

ዘጸአት 16:35 እናንብብ።

35- እስራኤላውያን ወደ መኖሪያቸው ምድር እስኪመጡ ድረስ ለአርባ ዓመት መና በሉ፤ ወደ ከነዓን ድንበር እስከሚደርሱ ድረስ መና በሉ።

- እግዚአብሔር አንድም ቀን ለእስራኤላውያን መና መስጠትን ረስቶ አያውቅም።

- እግዚአብሔር የገባውን ቃል ምንጊዜም ይጠብቃል።

- እግዚአብሔር ድርጭትና መና ለእስራኤላውያን ቢሰጣቸውም፤ እስራኤላውያን በድጋሚ አጉረመረሙ።

ዘጸአት 17:1-4 እናንብብ።

1- መላው የእስራኤል ማኅበር ከሲና ምድረ በዳ ተነሥቶ እግዚአብሔር እንዳዘዘው ከስፍራ ወደ ስፍራ ተጉዘው በራፊዲሞ ሰፈሩ፤ ነገር ግን ሕዝቡ የሚጠጡት ውኃ አልነበረም።

2- ስለዚህ፤ የምንጠጣው ውኃ ስጠን በማለት ሙሴን ተጣሉት። ሙሴም፤ «እኔን ለምን ትጣሉኛላችሁ? እግዚአብሔርንስ ለምን ትፈታተናላችሁ?» አለ።

3- ነገር ግን ሕዝቡ በዚያ ተጠምተው ስለነበር፤ በሙሴ ላይ አጉረመረሙ። እነርሱም፤ እኛና ልጆቻችን እንዲሁም ከብቶቻችን በውኃ ጥም እንድናልቅ፤ ከግብፅ ለምን አወጣኸን?» አሉት።

4- ከዚያም ሙሴ፤ «በዚህ ሕዝብ ላይ ምን ላድርግ? በድንጋይ ሊወግሩኝ ተዘጋጅተዋል» ብሎ ወደ እግዚአብሔር ጮኸ።

- እስራኤላውያን ያጉረመረሙት ለምን ነበር?

- እስራኤላውያን ምንም ውኃ አልነበራቸውም።

- እስራኤላውያን ምንም ውኃ ያልነበራቸው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እነርሱ በምድረ በዳ ነበሩ።

- ምክንያቱም በምድረ በዳ ምንም ውኃ አልነበረም።

- ሙሴ በምድረ በዳ ለእስራኤላውያን ውኃ መስጠት ችሎአል?

- አልቻለም።

- ለምን አልቻለም?

- ምክንያቱም በምድረ በዳ ውስጥ ምንም ውኃ አልነበረም።

- እስራኤላውያንስ ለራሳቸው በምድረ በዳ ውስጥ ውኃ ማግኘት ችለው ነበር?

- አልቻሉም።

- ለምን አልቻሉም?

- ምክንያቱም በምድረ በዳ ውስጥ ምንም ዓይነት ውኃ አልነበረም።

- በምድረ በዳ ውስጥ ለእስራኤላውያን ብቻውን ውኃ መስጠት የቻለ ማን ነው?

- እግዚአብሔር።

- እስራኤላውያን፣ እግዚአብሔር በምድረ በዳ ውኃ እንደሚሰጣቸው አመኑ?

- አላመኑም።

- በምድረ በዳ እግዚአብሔር ውኃ እንደሚሰጣቸው ከማመን ይልቅ፣ እስራኤላውያን ምን አደረጉ?

- ሙሴን እና አሮንን ነቀፉ።

- እስራኤላውያን፣ ሙሴን እና አሮንን እንደ ነቀፉ እግዚአብሔር ሰምቷል?

- አዎን።

- እግዚአብሔር እስራኤላውያን በጥም እንዲሞቱ አድርጓል?

- እግዚአብሔር ሙሴን ምን አለው?

ዘጸአት 17: 5-6ሀ እናንብብ።

5- እግዚአብሔር ለሙሴ እንዲህ መለሰለት፤ «ከሕዝቡ ፊት ሄድ፤ ከእስራኤል አለቆች አንዳንዶቹን እንዲሁም አባይን የመታህባትን በትር ያዝና ሂድ።

6- ኮሬብ አጠገብ ባለው ዐለት በዚያ እኔ በእንተ ፊት እቆማለሁ። ዐለቱን ምታው፤ ከእርሱም ሕዝቡ የሚጠጡት ውኃ ይወጣል።»

- እግዚአብሔር ሙሴ ውኃን ለማግኘት ምን እንዲያደርግ ነገረው?

- ሙሴ ድንጋይን በበትሩ እንዲመታ እግዚአብሔር አዘዘው።

- ሙሴ እግዚአብሔርን ከታዘዘ፤ እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ውኃ ይሰጣቸዋል።

- ለእስራኤላውያን ከዐለት ውስጥ ውኃ አፍልቆ መስጠት የቻለ ማን ነበር?

- እግዚአብሔር።

- ሙሴ እግዚአብሔርን ታዟል?

ዘጸአት 17:6 እናንብብ።

6- ስለዚህ ሙሴ በእስራኤል አለቆች ፊት ይህንኑ አደረገ።

- ሙሴ እግዚአብሔርን ታዘዘ።

- ሙሴ ልክ እግዚአብሔር እንደ ተናገረው በበትሩ ዐለቱን መታው።

- ሙሴ እግዚአብሔርን ስለ ታዘዘ፤ እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ውኃ ሰጣቸው።

- እግዚአብሔርን ስንታዘዝ፤ እግዚአብሔር ያድነናል።

- በእግዚአብሔር ላይ ስናምፅ፣ እግዚአብሔር አያድነንም፡፡
- እግዚአብሔርን ልንታዘዝ የሚገባን እርሱ በሚፈልገው መንገድ ነው፡፡
- እኛ እግዚአብሔርን በራሳችን መንገድ ልንታዘዘው አንችልም፡፡
- በራሳችን መንገድ ከሄድን፣ እግዚአብሔር አያድነንም፡፡
- እግዚአብሔር ሊያድነን የሚችለው በእርሱ መንገድ ከሄድን ብቻ ነው፡፡
- ከኃጢአት ኃይል ሊያድነን የሚችለው ማን ብቻ ነው?
- እግዚአብሔር ብቻ፡፡
- ከሞት ኃይል ሊያድነን የሚችለው ማን ብቻ ነው?
- እግዚአብሔር ብቻ፡፡
- ከሰይጣን ኃይል ሊያድነን የሚችለው ማን ብቻ ነው?
- እግዚአብሔር ብቻ፡፡
- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን እነርሱ በፈለጉት መንገድ አዳናቸው?
- አላዳናቸውም፡፡
- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ያዳናቸው እንዴት ነበር?
- እግዚአብሔር በወሰነው መንገድ፡፡
- እግዚአብሔር ሰዎችን ሁሉ የሚያድነው እንዴት ነው?
- እግዚአብሔር ራሱ በወሰነው መንገድ፡፡

ትምህርት 32

1. እግዚአብሔር ፈርዖንን እና ግብፃውያንን በቀይ ባሕር ውስጥ አደመሰሰ በኋላ፣ እስራኤላውያንን ወዴት መራቸው?
 - ወደ ምድረ በዳ፡፡
2. ምድረ በዳ ምንድን ነበር?
 - ምድረ በዳ አሸዋ ብቻ የሚገኝበት ምድር ነበር፡፡
3. እግዚአብሔር በምድረ በዳ እየመራቸው ሳለ፣ እስራኤላውያንን ምን አደረጉ?
 - እስራኤላውያን መሴን እና አሮንን ነቀፉ፡፡
4. እስራኤላውያን መሴን እና አሮንን የነቀፉአቸው ለምን ነበር?
 - ምክንያቱም ምንም ምግብ አልነበራቸውም፡፡
5. እስራኤላውያን ምግብ ያጡት በምን ምክንያት ነበር?
 - ምክንያቱም በምድረ በዳ ምንም ምግብ አልነበረም፡፡
6. መሴ በምድረ በዳ ለእስራኤላውያን ምግብ ሊሰጣቸው ችሏልን?
 - አልቻለም፡፡
7. እስራኤላውያን በምድረ በዳ ሰራሳቸው ምግብ ማግኘት ችለዋልን?
 - አልቻሉም፡፡
8. ለእስራኤላውያን በምድረ በዳ ምግብ መስጠት የቻለው ማን ብቻ ነበር?
 - እግዚአብሔር፡፡

9. እግዚአብሔር ለዎች ባያምኑትም እንኳ የሚረዳቸው ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉንም ሰው ፈጥሯል።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉንም ሰው ይወድዳል።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉንም ሰው ማዳን ይፈልጋል።
- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉንም ሰው እንዲያምንበት ይፈልጋል።

10. እኛ በእግዚአብሔር ካለመንን፣ እግዚአብሔር ያድነናል?

- አያድነንም።

11. እግዚአብሔር በዚያች ምሽት በምድረ በዳ ለእስራኤላውያን የሰጣቸው ሥጋ ምን ነበር?

- ድርጭት።

12. እግዚአብሔር በየማለዳው ለእስራኤላውያን ከሰማይ ያወረደላቸው እንጀራ ምን ይባላል?

- መና።

13. ሙሴ ውኃ እንዲያወጣ እግዚአብሔር ምን አድርግ አለው?

- እግዚአብሔር ሙሴ በበትሩ ዓለቱን እንዲመታው አዘዘው።

14. ከጋጢአት፣ ከሞት እና ከሰይጣን ኃይል ሊያድነን የሚችለው ማን ብቻ ነው?

- እግዚአብሔር ብቻ።

15. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በራሳቸው መንገድ አዳናቸውን?

- አላዳናቸውም።

16. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ያዳናቸው እንዴት ነበር?

- እግዚአብሔር በፈለገው መንገድ።

17- እግዚአብሔር ሁሉንም ሰው የሚያድነው እንዴት ነው?

- እግዚአብሔር በፈለገው መንገድ።

- ሙሴ እና እስራኤላውያን የት ነበሩ?

- በምድረ በዳ።

- እግዚአብሔር በምድረ በዳም እስራኤላውያንን መምራቱን ቀጥሏል።

ዘጸአት 19:1 እናንብብ።

1- በሦስተኛው ወር እስራኤላውያን ግብፅን ለቅቀው በወጡበት በዚያች ዕለት፣ ወደ ሲና ምድረ በዳ መጡ።

- እስራኤላውያንን ወዴት መምራት እንዳለበት የወሰነው ማን ነበር?

- እግዚአብሔር።

- እግዚአብሔር ለምንድን ነው እስራኤልን ወዴት መምራት እንዳለበት የወሰነው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ብቻ ነው የተሻለውን መንገድ የሚያውቀው።

- ለእስራኤላውያን የተሻለውን መንገድ እግዚአብሔር እንዳወቀላቸው ሁሉ፣ ለሰዎች ሁሉ የተሻለውን መንገድ የሚያውቀው እግዚአብሔር ብቻ ነው።

- ቀጥሎስ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወዴት መራቸው?

ዘጸአት 19:2 እናንብብ።

2- ከራሱም ከተነሡ በኋላ፣ ወደ ሲና ምድረ በዳ ገቡ፤ እስራኤልም በዚያ በምድረ በዳው በተራራው ፊት ለፊት ሰፈሩ።

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደ ሲና ተራራ መራቸው።

- የሲናን ተራራን ታስታውሱታላችሁ?

- የሲና ተራራ፣ እግዚአብሔር ከሚነድድ ቁጥቋጦ ውስጥ ሆኖ ሙሴን የተናገረበት ቦታ ነው።

- እግዚአብሔር ከሚነድድ ቁጥቋጦ ውስጥ ሙሴን ሲያነጋግረው የገባለት ተስፋ ምን ነበር?

- እግዚአብሔር ሙሴን መልሶ ወደ ሲና ተራራ እንደሚመጣው ቃል ገብቶለት ነበር።

- እግዚአብሔር ሙሴን ወደ ሲና ተራራ እንደሚመልሰው የገባውን ቃል ጠብቆአል?

- አዎን።

- ፈርዖን ሙሴን ሊገድለው ቢፈልግም እንኳ፣ እግዚአብሔር ሙሴን ጠበቀው፣ መልሶም ወደ ሲና ተራራ አመጣው።

- እኛ የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች ሁሉ እናምናለን፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የገባውን ቃል ሁሉ ምንጊዜም ይፈጽማል።

- ሙሴና እስራኤላውያን ወደ ሲና ተራራ በደረሱ ጊዜ፣

እግዚአብሔር ሙሴን ወደ ተራራ ጠራው።

- እግዚአብሔር ሙሴን ወደ ተራራው የጠራው ለምን ነበር?

- እግዚአብሔር ሙሴን ሊያናግረው ፈለገ።

ዘጸአት 19:3-5 እናንብብ።

3- ከዚያም ሙሴ ወደ እግዚአብሔር ወጣ፤ እግዚአብሔርም ከተራራው ጠራውና እንዲህ አለው፤ «ለያዕቆብ ቤት የምትለው ለእስራኤልም ሕዝብ የምትናገረው ይህ ነው፤

4 በግብፅ ላይ ያደረግሁትን እናንተ ራሳችሁ አይታችኋል፤ በንስርም ክንፍ ተሸክሜ ወደ ራሴ እንዴት እንዳመጣኋችሁ።

5- አሁንም በፍጹም ብትታዘዙኝና ቃል ኪዳኔን ብትጠብቁ፤ እነሆ ከአሕዛብ ሁሉ እናንተ የተወደዱ ርስቱ ትሆናላችሁ፤ ደግሞም ምድር ሁሉ የእኔ ነው፤ ቅዱስ ሕዝብና የንጉሥ ናህናት ትሆናላችሁ፤ ለእስራኤል የምትነግሩት ይህን ነው።»

- በተራራው ጫፍ ላይ እግዚአብሔር ሙሴን ምን አለው?

- እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ስምምነት ለማድረግ ፈለገ።

- እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ለማድረግ የፈለገው ስምምነት (ቃል ኪዳን) ምን ነበር?

- እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ ቢፈጽሙ፣ እርሱ ይባርካቸዋል።

- እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ ባይፈጽሙ፤ እግዚአብሔር ምን ያደርጋል?

- እግዚአብሔር ይቀጣቸዋል።

- ሙሴ ከተራራው ወርዶ እግዚአብሔር ምን እንዳለው ለእስራኤልውያን ነገራቸው።

- ከዚያስ እስራኤላውያን እግዚአብሔርን ምን አሉ?

ዘጸአት 19:7-8 እናንብብ።

7- ስለዚህ ሙሴ ተመለሰ። የሕዝቡን አለቆች አስጠራ፤ እንዲናገር እግዚአብሔር ያዘዘውን ቃላት ሁሉ ነገራቸው።

8- ሕዝቡም ሁሉ በአንድ ላይ፤ «እግዚአብሔር ያለውን ነገር ሁሉ እናደርጋለን» ብለው መለሱ፤ ስለዚህ ሙሴ እነርሱ ያሉትን መልሶ ወደ እግዚአብሔር ወሰደ።

- እስራኤላውያን፤ እግዚአብሔር ያዘዛቸውን ሁሉ እንደሚፈጽሙ ገለጹ።

- እስራኤላውያን ሁልጊዜም በእግዚአብሔር ላይ ያምፁ እንደ ነበር አስታውሰዋል?

- አላስታውሱም።

- እስራኤላውያን፤ ፈርዖንና ሠራዊቱ ተከታትለዋቸው ቀይ ባሕር ውስጥ በገቡ ጊዜ፤ እግዚአብሔር ሊያድናቸው እንደ ነበረ አላመኑም።

- እስራኤላውያን፤ እግዚአብሔር በምድረ በዳ ምግብና ውኃ ሊሰጣቸው እንደሚችል አለማመናቸውን ዘንግተው ነበር።

- እስራኤላውያን፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዛት በሙሉ መፈጸም እንደሚችሉ አስበው ነበር?

- አዎን።

- እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ሁሉ መፈጸም እንደሚችሉ የገመቱት ለምን ነበር?

- ምክንያቱም ትዕቢተኞችና ዕብራተኞች ስለ ነበሩ።

- እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት በሙሉ መፈጸም ችለው ነበር?

- አልቻሉም።

- እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሁሉ መፈጸም ያልቻሉት ለምን ነበር?

- ምክንያቱም፤ እነርሱ የአዳምና የሔዋን ልጆች ናቸው።

- ምክንያቱም፤ እነርሱ የኃቢሉት ባሪያዎች ሆነው ተወልደዋል።

- ምክንያቱም እነርሱ የሰይጣን ባሪያዎች ሆነው ተወልደዋል።

- ሰዎች ሁሉ የአዳምና የሔዋን ልጆች ናቸው።

- ሰዎች ሁሉ የኃጢአት ባሪያ ሆነው ተወልደዋል።
- እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ መፈጸም እንደሚችሉ እግዚአብሔር ያውቅ ነበር?
- አዎን።
- እግዚአብሔር እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ መፈጸም እንደማይችሉ እያወቀ፣ ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን ማድረግ ለምን ፈለገ?
- እያወቃችሁ በቃሉ ከማይጸና ሰው ጋር የሰምምነት ውል (ቃል ኪዳን) ትገባላችሁ?
- አትገቡም።
- እግዚአብሔር እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ መፈጸም እንደማይችሉ እያወቀ፣ ከእስራኤላውያን ጋር ቃል ኪዳን ማድረግ የፈለገው ለምንድን ነበር?
- እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ቃል ኪዳን የገባው አንድ ነገር ሊያስተምራቸው ስለ ፈለገ ነበር።
- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ሊያስተምራቸው የፈለገው ምን ነበር?
- እግዚአብሔር እስራኤላውያን የእርሱን ትእዛዛት ሁሉ መፈጸም እንደማይችሉ እንዲያውቁ ሊያስተምራቸው ፈለገ።

- እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሁሉ ለመፈጸም ከፍተኛ ጥረት ቢያደርጉም፣ ፈጽሞ አይችሉም።
- እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ መፈጸም በጭራሽ የማይችሉት በኃጢአት ስለ ተወለዱ መሆኑን እግዚአብሔር ሊያስተምራቸው ፈለገ።
- እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያንን ትእዛዛቱን ሁሉ መፈጸም በጭራሽ ስለማይችሉ፣ እግዚአብሔር ብቻ ከዘላለም ሞት ሊያድናቸው እንደሚችል ሊያስተምራቸው ፈለገ።
- አዳምና ሔዋን ኃጢአት ስለ ሠሩ፣ ሁሉም ልጆቻቸው የተወለዱት በኃጢአት ነው።
- አዳምና ሔዋን ኃጢአት ስለ ሠሩ፣ ሁሉም ልጆቻቸው ኃጢአት በልባቸው አድሮ ነው የተፈጠሩት።
- አዳምና ሔዋን ሰይጣንን ስላዳመጡ፣ ሁሉም ልጆቻቸው የኃጢአት፣ የሞት፣ እና የሰይጣን ልጆች ሆነዋል።
- አዳምና ሔዋን ሰይጣንን ስላዳመጡ፣ ሁሉም ልጆቻቸው የኃጢአት፣ የሞት፣ እና የሰይጣን ባሪያ ሆነዋል።
- ከኃጢአት ኃይል ሊያድነን የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው።
- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ኃጢአታቸውን ለማሳየት ፈለገ።
- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ኃጢአታቸውን ማሳየት ፈለገ።
- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ከፋታቸውን ለማሳየት ፈለገ።
- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የኃጢአት ባሪያዎች መሆናቸውን ለማሳየት ፈለገ።

- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የክፋት ባሪያዎች መሆናቸውን ለማሳየት ፈለገ።

- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የሰይጣን ባሪያዎች መሆናቸውን ለማሳየት ፈለገ።

- እስራኤላውያን እግዚአብሔር እንዲያድናቸው ወደ እርሱ ባይጮኹ፤ በኃጢአታቸው ምክንያት እንደሚጠፉ ለማሳየት ፈለገ።

- እስራኤላውያን እግዚአብሔር እንዲያድናቸው ወደ እርሱ ባይጮኹ፤ ሰይጣን እንደሚያጠፋቸው ለማሳየት ፈለገ።

- ከኃጢአት ኃይል ሊያድነን የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው።

- ከሞት ኃይል ሊያድነን የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው።

- ከሰይጣን ኃይል ሊያድነን የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው።

- እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር የገባው ቃል ከዳን ይህ ነው፡-

- እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ የሚፈጽሙ ከሆነ፤ እግዚአብሔር ይባርካቸዋል።

- እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ ባይፈጽሙ፤ እግዚአብሔር ይቀጣቸዋል።

- ሙሴ ወደ እግዚአብሔር ቀርቦ፤ እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ ለመፈጸም መስማማታቸውን ሲነግረው እግዚአብሔር ምን አለ?

ዘጸአት 19:9 እና 10-11 እናንብብ።

9- እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ አለው፤ «ከአንተ ጋር ስነጋገር ሕዝቡ እንዲሰሙኝና እምነታቸውን ምንጊዜም በአንተ ላይ እንዲጥሉ በከባድ ደመና ወደ አንተ እመጣለሁ።»

10- እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ አለው፤ «ወደ ሕዝቡ ሂድና ዛሬና ነገ ቀድሳቸው፤ ልብሳቸውን እንዲያጥቡ አድርግ፤

11- በሦስተኛው ቀን ይዘጋጁ፤ ምክንያቱም በዚያ ቀን በሕዝቡ ፊት እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ይወርዳል።»

- እግዚአብሔር ሙሴን ከተራራው ወደ ታች ስለምወርድ፤ ሕዝቡ ራሳቸውን እንዲያዘጋጁ ንገራቸው አለው።

- እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ የሚወርደው ለምንድን ነበር?

- እግዚአብሔር ቅዱስ መሆኑን ለእስራኤላውያን ሊያሳይ ፈለገ።

- እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ እንደሚጠላ ለእስራኤላውያን ሊያሳያቸው ፈለገ።

- እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ በሞት እንደሚቀጣ ለእስራኤላውያን ሊያሳይ ፈለገ።

- እግዚአብሔር ሙሴን በሲና ተራራ ዙሪያ ድንበር እንዲሠራ ነገረው።

ዘጸአት 19:12-13 እናንብብ።

12- [እግዚአብሔር እንዲህ አለ] «በተራራው ዙሪያ

ለሕዝቡ ወሰን አብጅተህ እንዲህ በላቸው። ወደ ተራራው እንዳትወጡ ወይም ግርጌውን እንዳትነኩ ተጠንቀቁ። ማንም ተራራውን ቢነካ በርግጥ ይሞታል።

13- በድንጋይ ይወገራል ወይም በቀስት ይወጋል። ምንም እጅ በእርሱ ላይ አያርፍም፤ ሰውም ሆነ እንስሳ በሕይወት እንዲኖር አይተውም። ወደ ተራራው መውጣት የሚችሉት ከፍ ባለ ድምፅ መለከት በተነፋ ጊዜ ብቻ ነው።»

- እግዚአብሔር በሲና ተራራ ዙሪያ ወሰን እንዲያበጅ ሙሴን ያዘዘው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር የሲና ተራራን ማንም እንዲነካው አልፈለገም።

- እግዚአብሔር የሲና ተራራን ማንም እንዳይነካው የፈለገው ለምን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ሊወርድ ነበር።

- እስራኤላውያን የሲና ተራራን ቢነኩት ምን ይደርስባቸዋል?

- ይሞታሉ።

- የሲና ተራራን ስለ ነኩ እስራኤላውያን የሚሞቱት ለምንድን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር በተራራው ላይ ስለሚወርድ ነበር።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ቅዱስ ነው።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ ይጠላል።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ በሞት ይቀጣል።

- በሦስተኛው ቀን ማለዳ፤ እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ወረደ።

ዘጸአት 19:16-18 እናንብብ።

16- በሦስተኛው ቀን ሟት ከባድ ደመና በተራራው ላይ ሆኖ ነጉድጓድና መብረቅ እንዲሁም ታላቅ የቀንደ መለከት ድምፅ ነበር፤ በሰፈሩ ያሉት ሁሉ ተንቀጠቀጡ።

17- ከዚያም ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር ለመገናኘት ሕዝቡን ከሰፈር ይዞ ወጣ፤ ከተራራውም ግርጌ ቆሙ።

18- የሲና ተራራ፤ እግዚአብሔር በእሳት ስለ ወረደበት፤ በጢስ ተሸፍኖ ነበር። ጢሱ ከምድጃ እንደሚወጣ ጢስ ወደ ላይ ተትጉለጉለ። ተራራውም በሙሉ ኃይል ተናወጠ።

- እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ወረደ።

- ነጉድጓድም ከሰማይ ተራራውን አናወጠው።

- መብረቅ በተራራው ዙሪያ የነበረውን አየር ሞላው።

- ጥቅጥቅ ያለ ጢስ ተራራውን በሞላ ሸፈነው።

- ከፍተኛ ድምፅ የነበረው መለከት ተሰማ።

- ተራራው በሙሉ በክፍተኛ ሁኔታ ተናፀጠ።
- እግዚአብሔር በተራራው ላይ በእሳት ወረደ።
- እስራኤላውያን ፈርተው ነበር?
- እጅግ በጣም ፈርተው ነበር።
- የነጐድጓዱ መብረቅ ጢሉ፣ እና እሳቱ የምን ምልክቶች ነበሩ?
- እግዚአብሔር ቅዱስ እንደ ሆነ የሚያመለክቱ ነበሩ።
- እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ እንደሚጠላ የሚያመለክቱ ነበሩ።
- እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ በሞት እንደሚቀጣ አመልካች ነበሩ።
- በኖኅ ዘመን፣ እግዚአብሔር የሕዝቡን ኃጢአት በሞት ቀጥቷል።
- በሰዶም እና በጎሞራ ዘመን፣ እግዚአብሔር የሰዎችን ኃጢአት በሞት ቀጥቷል።
- በፈርዖን ዘመን፣ እግዚአብሔር የሕዝቡን ኃጢአት በሞት ቀጥቷል።
- እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ በሞት ይቀጣል።
- እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ወርዶ፣ ሙሴን ወደ ተራራው ጠራው።

ዘጸአት 19:20-25 እናንብብ።

20- እግዚአብሔር በሲና ተራራ ሜፍ ወረደ፤ ሙሴን ወደ ተራራው ጠራው፤ ሙሴም ወጣ።

21- እግዚአብሔርም እንዲህ አለው፤ «ሕዝቡ እግዚአብሔር ለማየት በመጣደፍ ብዙዎቹ እንዳይጠፉ ውረድና አስጠንቅቃቸው።

22- ወደ እግዚአብሔር የሚቀርቡት ካሕናት እንኳ፤ ራሳቸውን መቀደስ አለባቸው። አለዚያ እግዚአብሔር ቁጣውን ያወርድባቸዋል።»

23- ሙሴ እግዚአብሔርን እንዲህ አለው፤ «ሕዝቡ ወደ ሲና ተራራ ሊወጡ አይችሉም፤ ምክንያቱም አንተ ራስህ፤ <በተራራው ዙሪያ ወለን አድርግ፤ የተቀደሰም በማድረግ ለየው> በማለት አስጠንቅቅኸናልና።

24- እግዚአብሔርም እንዲህ አለ፤ «ውረድና አሮንን ከአንተ ጋር ይዘኸው ውጣ፤ ካሕናቱና ሕዝቡ ግን ወደ እግዚአብሔር ለመምጣት መጣደፍ የለባቸውም፤ አለዚያ እርሱ ቁጣውን ያወርድባቸዋል።»

25- ስለዚህ ሙሴ ወደ ሕዝቡ ወርዶ ነገራቸው።

- እግዚአብሔር ሙሴን ሕዝቡ የሲና ተራራን ቢነኩ እንደሚሞቱ ነገረው።

- እግዚአብሔር፣ ሙሴ ወደ ተራራው ላይ እንዲወጣ የፈቀደለት ለምን ነበር?

- ሙሴ የአዳም እና የሔዋን ልጅ አይደለም?

- ነው።

- ሙሴ በኃጢአት አልተወለደም?

- ተወልዷል።

- ታዲያ ሙሴ ወደ ተራራው ላይ እንዲወጣ እግዚአብሔር ለምን ፈቀደለት?

- ምክንያቱም ሙሴ በእግዚአብሔር ያምናል።

- ምክንያቱም ሙሴ ወደ እግዚአብሔር የመጣው በእግዚአብሔር መንገድ ነበር።

- ምክንያቱም ሙሴ ወደ እግዚአብሔር የመጣው እግዚአብሔር ባላየው መንገድ ነበር።

- እግዚአብሔር ሙሴን የአርሱ መልእክተኛ እንዲሆን መረጠው።

- እግዚአብሔር ሙሴ መልእክቱን ለእስራኤላውያን እንዲያደርስለት መረጠው።

- እስራኤላውያን ሙሴን ለመስማት አሻፈረኝ ካሉ፤ እግዚአብሔርን ለመስማት አሻፈረኝ ብለዋል ማለት ነበር።

- የእግዚአብሔር መጽሐፍ፣ መጽሐፍ ቅዱስ፣ ለሁሉም ሰዎች የእግዚአብሔር መልእክት ነው።

- እኛ በእግዚአብሔር መጽሐፍ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ፣ ውስጥ ያለውን የእግዚአብሔርን መልእክት ለመስማት ካልፈለግን፤ ያን ጊዜ እግዚአብሔር ለመስማት አልፈለግንም ማለት ነው።

- እግዚአብሔርን አንሰማም ካልን፤ እግዚአብሔር ለዘለዓለም ይቀጣናል።

- በሚቀጥለው ትምህርት፤ እግዚአብሔር ለእስራኤላውያንና ለሰዎች ሁሉ ስለ ሰጠው ትእዛዛት እንማራለን።

ትምህርት 33

1. እግዚአብሔር በሲና ተራራ በሚንድደው ቊጥቋጦ ውስጥ ሙሴን ሲናገረው የገባለት ተስፋ ምንድን ነበረ?

- እግዚአብሔር፤ ሙሴን መልሶ ወደ ሲና ተራራ እንደሚያመጣው ቃል ገባ።

2. እግዚአብሔር ለሙሴ የገባለትን ቃል ጠብቆ ወደ ሲና ተራራ መልሶ አመጣው?

- አዎን።

3. እግዚአብሔር በሲና ተራራ አናት ላይ ሙሴን ምን አለው?

- እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ቃል ኪዳን ማድረግ እንደሚፈልግ ነገረው።

4. እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ማድረግ የፈለገው ቃል ኪዳን ምን ነበር?

- እግዚአብሔር እስራኤላውያን የአርሱን ትእዛዛት ሁሉ ቢጠብቁ፤ እንደሚባርካቸው ተናገረ።

5. እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ ባይጠብቁ፤ እግዚአብሔር ምን ያደርጋቸዋል?

- እግዚአብሔር ይቀጣቸዋል።

6. ታዲያ እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር ምን ምላሽ ሰጡ?

- ሁሉንም የእግዚአብሔር ትእዛዛት ለመፈጸም ቃል ገቡ እንፈጽማለን አሉ።

7. እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሁሉ መፈጸም እንደሚችሉ አስበዋል?

- አዎን።

8. እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት በሙሉ መፈጸም እንደሚችሉ ያሰቡት ለምን ነበር?

- ምክንያቱም ትእዚተኞች እና ዕብሪተኞች ስለ ነበሩ ነው።

9. እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሁሉ መፈጸም ችለዋልን?

-አልቻሉም።

10. እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሁሉ መፈጸም ያልቻሉት ለምን ነበር?

- የአዳም እና የሔዋን ልጆች ስለ ሆኑ።

- የኃጢአት ባሪያ ሆነው ስለ ተወለዱ።

- የሰይጣን ባሪያ ሆነው ስለ ተወለዱ።

11. እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ መፈጸም እንደማይችሉ እግዚአብሔር አውቋል?

- አዎን።

12. እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ መፈጸም እንደማይችሉ እያወቀ፣ እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን ለማድረግ ለምን ፈለገ?

- እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ቃል ኪዳን ማድረግ የፈለገው፣ አንድ ነገር ሊያስተምራቸው ነው።

13. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ሊያስተምራቸው የፈለገው ምን ነበር?

- እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ ጨርሰው ሊፈጽሙ እንደማይችሉ ሊያስተምራቸው ፈለገ።

- እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያንን ጨርሰው የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሁሉ መፈጸም የማይችሉት በኃጢአት ስለ ተወለዱ መሆኑን ሊያስተምራቸው ፈለገ።

- እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሁሉ መፈጸም እንደማይችሉና እግዚአብሔር ብቻ ከሞት ሊያድናቸው እንደሚችል ሊያስተምራቸው ፈለገ።

14. እስራኤላውያን የሲናን ተራራ ከነኩ የሚሞቱት ለምንድን ነበር?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር በተራራው ላይ ይወርዳል።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ቅዱስ ነው።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ ይጠላል።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ በሞት ይቀጣል።

15. ነጉድጓድ፣ መብረቁ፣ ጢሉ እና እሳቱ የምን ምልክቶች ነበሩ?

- እግዚአብሔር ቅዱስ የመሆኑ።

- እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ የሚጠላ የመሆኑ።

- እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ በሞት የሚቀጣ መሆኑን የሚያመለክቱ ናቸው።

- ከእግዚአብሔር ጋር ከተነጋገረ በኋላ፣ ሙሴ ወደ ተራራው ታች ተመለሰ።

- ነጉድጓዱ በተራራው አጠገብ ሰማዩን አናውጦት ነበር።

- መብረቁ በተራራው ዙሪያ ባለው አየር ላይ ያስገመግም ነበር።

- ተራራው ሙሉ በሙሉ በጢስ ታፍኖ ነበር።

- ተራራው በሙሉ መናወጡን ቀጠለ።

- እስራኤላውያን ከተራራው ፈንጠር ብለው ነበር፤ ምክንያቱም እጅግ ፈርተው ነበር።

- ከዚያም እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከተራራው ላይ ሆኖ ተናገራቸው።

- እግዚአብሔር እንዲህ አለ፡-

ዘጸአት 20:1-2 እናንብብ።

1- እግዚአብሔር እነዚህን ቃሎች ሁሉ እንዲህ ብሎ ተናገረ፤

2- «ከግብፅ ባርነት ምድር ያወጣሁ አምላክህ እኔ ነኝ።»

- እግዚአብሔር ከተራራው አናት ላይ ሆኖ አሥርቱን ትእዛዛት ለእስራኤላውያን ሰጣቸው።

- እግዚአብሔር የሰጠው የመጀመሪያ ትእዛዝ እንዲህ የማል ነበረ፡-

ዘጸአት 20:3 እናንብብ።

3- «ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይኑርህ።»

- በመጀመሪያው ትእዛዝ፤ እርሱ ብቻ አምላካችን ሊሆን እንደሚገባው እግዚአብሔር አሟላ።

- እግዚአብሔር ብቻ አምላካችን መሆን ያለበት ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም አንድ አምላክ ብቻ ነው ያለው።

- ምክንያቱም ሌላ አምላክ ስለሌለ ነው።

- ወደ መናፍስት በምንጸልይበት ጊዜ፤ መናፍስትን

ከእግዚአብሔር ማስበልጣችን ነው። በዚህም ይህንን የእግዚአብሔር ትእዛዝ አፈረስን ማለት ነው።

- በድግምት ስንታመን፤ ድግምትን ከእግዚአብሔር ማስቀደማችን ነው። በዚህም ይህን ትእዛዝ እያፈረስን ነው ማለት ነው።

- ከእግዚአብሔር መንገድ ይልቅ በራሳችን መንገድ ስንሄድ፤ ራሳችንን ከእግዚአብሔር አስበለጥን ማለት ነው። በዚህም ይህን ትእዛዝ እያፈረስን ነው ማለት ነው።

- እግዚአብሔር አምላካችን እንዲሆን በማንፈቅድበት በእያንዳንዱ ቀን እና በሁሉም ጊዜ፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እያፈረስን ነው።

- እግዚአብሔር፤ ሰዎች ሁሉ ይህን ትእዛዝ አፍርሰዋል ይላል።

- ይህን ትእዛዝ መጣስ በዘላለሙ የእሳት ባሕር ውስጥ የመጣልን የሞት ቅጣት ያስከትላል።

- እግዚአብሔር የሰጠው ሁለተኛው ትእዛዝ ይህ ነው፡-

ዘጸአት 20:4-5 እናንብብ።

4- «በላይ በሰማይ ወይም በታች በምድር ካለው ወይም በውኃ ውስጥ ከሚኖሩት ነገሮች በማናቸውም ምስል ለራስህ ጣዖትን አታብጅ።

5- አትስገድላቸው፤ አታምልካቸውም፤ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ የሚጠሉኝን ልጆች ከአባቶቻቸው ኃጢአት የተነሣ እስከ ሦስትና አራት ትውልድ ድረስ የምቀጣ ቀናተኛ አምላክ ነኝ።»

- በሁለተኛው ትእዛዝ፤ እግዚአብሔር ምንም ዓይነት የእንጨትም ሆነ የድንጋይ ምስል እንዳንሠራ፤ ወይም እንዳናመልካቸው አዝዞናል፡፡

- እግዚአብሔርን የሚመስል ምስል መሥራት የሌለብን ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር መንፈስ ነው፡፡
- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሰውን፤ ወይም እንስሳን፤ ወይም ወፍን አይመስልም፡፡

- ከእግዚአብሔር ይልቅ እግዚአብሔር የፈጠራቸውን ነገሮች ስናመልክ፤ እግዚአብሔር የፈጠራቸውን ነገሮች ከእግዚአብሔር አስቀደምን ማለት ነው፡፡ በዚህም ይህን ትእዛዝ አፈረስን ማለት ነው፡፡

- በእያንዳንዱ ቀንና ሁልጊዜ እግዚአብሔርን የማናመልክ ከሆነ፤ የየራሳችንን ወይም የሌሎችን አሳብ የምንከተል ከሆነ፤ ይህን ትእዛዝ ጥሰናል ማለት ነው፡፡

- እግዚአብሔር፤ ሁሉም ሰው ይህን ትእዛዝ ጥሏል ይላል፡፡

- ይህን ትእዛዝ አለመፈጸም የሚያስከትለው ቅጣት ሞት ነው፡፡ ይህም በዘላለሙ የእሳት ባሕር ውስጥ መጣል ነው፡፡

- እግዚአብሔር የሰጠው ሦስተኛው ትእዛዝ ይህ ነው፡-

ዘጸአት 20:7 እናንብብ፡፡

7- «የእግዚአብሔር የእምላክህን ስም ያለ አግባብ አታገሃ፤ እግዚአብሔር ስሙን ያለ አግባብ የሚያነሣውን በደል አልባ አያደርገውምና፡፡»

- በሦስተኛው ትእዛዙ፤ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ እንዳንጠራ እግዚአብሔር አዞናል፡፡

- የእግዚአብሔርን ስም ማክበር የሚገባን ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም የእግዚአብሔር ስም እና እግዚአብሔር አይነጣጠሉም፡፡
- ምክንያቱም የእግዚአብሔር ስም እና እግዚአብሔር አንድ ናቸው፡፡

- የእግዚአብሔርን ስም በአክብሮት የማንጠራ ከሆነ፤ እግዚአብሔርን አላከበርነውም ማለት ነው፤ በዚህም ይህን ትእዛዝ እናፈርሳለን ማለት ነው፡፡

- የእግዚአብሔርን ስም በግድየለሽነት ስንጠራ፤ እግዚአብሔርን በግድየለሽነት ነው የምንቀርበው፤ በዚህም ይህን ትእዛዝ እንጥሳለን ማለት ነው፡፡

- ልጁ ታላላቆቹን አለማክበሩ መጥፎ ነገር ነው፡፡
- አንድ ሰው እግዚአብሔርን ባያከብር፤ በጣም መጥፎ ነገር ነው፡፡

- እግዚአብሔር፤ ሁሉም ሰው ይህን ትእዛዝ ጥሏል ይላል፡፡

- ይህን ትእዛዝ ማፍረስ ቅጣቱ በዘላለማዊው የእሳት ባሕር ውስጥ ተጥሎ መሞትን ያስከትላል፡፡

- እግዚአብሔር የሰጠው አራተኛው ትእዛዝ ይህ ነው፡-

ዘጸአት 20:8-11 እናንብብ፡፡

8- «የሰንበትን ቀን ቅዱስ አድርገህ አክብር፡፡

9- ስድስት ቀን ትሠራለህ፤ ሥራህንም ሁሉ አከናውን።

10- ሰባተኛው ቀን ግን ለአምላክህ ለእግዚአብሔር ሰጋለህ ነው። በዕለቱ አንተም ሆንህ ወንድ ልጅህ ወይም ሴት ልጅህ፤ ወንድ አገልጋይህ ወይም ሴት አገልጋይህ፤ ወይም እንስሳትህ ወይም በደጅህ ያለ መጻተኛ ምንም ሥራ አትሠሩም።

11- እግዚአብሔር ሰማይና ምድርን፣ ባሕርንና በውስጡም ያሉትን ሁሉ በስድስት ቀን ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን አርፎአል። ስለዚህ እግዚአብሔር የሰጠህን ቀን ባረከው፤ ቀደሰውም።»

- በአራተኛው ትእዛዝ፣ እግዚአብሔር፣ ሰባተኛውን ቀን ልዩ የዕረፍት ቀን አድርገን እንድንጠብቀው አዘዘን።

- በሳምንት አንድ ቀን ማረፍ ያለብን ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን በሰባት ቀን ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን አርፎአል።

- እግዚአብሔር እኛም በሰባተኛው ቀን እንድናርፍ ያዘዘን አርፈን እርሱ ለእኛ ስለ ፈጠራቸው ነገሮች እንድናስብ ነው።

- ካላረፍንና ስለ እግዚአብሔር ካላሰብን፣ ይህን ትእዛዝ ጣስን ማለት ነው።

- ካላረፍንና እግዚአብሔር የሠራልንን ሁሉ ካላሰብን፣ ይህን ትእዛዝ አፍርሰናል።

- እግዚአብሔር ሰዎች ሁሉ ይህን ትእዛዝ ጥሰዋል ይላል።

- ይህን ትእዛዝ መጣስ የሚያስከትለው ቅጣት በዘላለማዊው የእሳት ባሕር ውስጥ መጣል እና መሞትን ነው።

- እግዚአብሔር የሰጠው አምስተኛው ትእዛዝ ይህ ነው።

ዘጸአት 20:12 እናንብብ።

12- እግዚአብሔር አምላክህ በሚሰጥህ ምድር ዕድሜህ እንዲረዝም። አባትህንና እናትህን አክብር፤

- በአምስተኛው ትእዛዝ፣ አባትና እናታችንን እንድናከብር እግዚአብሔር አዝዞናል።

- አባቶቻችንን እና እናቶቻችንን ማክበር የሚገባን ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም እኛን እንዲያሳድጉ እግዚአብሔር እነርሱን ሰጥቶናል።

- አባቶቻችንን ሙሉ በሙሉ የማንታዘዝ ከሆነ፣ ይህን ትእዛዝ እየጣስን ነው።

- እናቶቻችንን ሙሉ በሙሉ የማንታዘዝ ከሆነ፣ ይህን ትእዛዝ እየጣስን ነው።

- እግዚአብሔር፣ ሰዎች ሁሉ ይህን ትእዛዝ ጥሰዋል ይላል።

- ይህን ትእዛዝ መጣስ በእሳት ባሕር ውስጥ ዘላለማዊ ሞትን ያስከትላል።

- እግዚአብሔር የሰጠን ስድስተኛ ትእዛዝ ይህ ነው፡-

ዘጸአት 20:13ን እናንብብ፡፡

13- «አትግደል፡፡»

- በስድስተኛው ትእዛዝ፣ እግዚአብሔር ሰውን እንዳንገድል አዝዞናል፡፡

- ሰውን መግደል የሌለብን ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም ሰዎች ሁሉ ሕይወትን የሰጠና መውሰድ የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው፡፡

- እግዚአብሔር፣ አንድን ሰው ከጠላነው እንደገደለው ተናግሮናል፡፡

- ሌሎች ሰዎችን ከጠላን፣ ይህንን ትእዛዝ እያፈረሰን ነው፡፡

- እግዚአብሔር ሁሉም ሰው ይህን ትእዛዝ አፍርሷል ይላል፡፡

- ይህን ትእዛዝ መጣስ በዘላለማዊ የእሳት ባሕር መጣል እና ሞትን ያስከትላል፡፡

- እግዚአብሔር የሰጠን ሰባተኛው ትእዛዝ ይህ ነው፡-

ዘጸአት 20:14 እናንብብ፡፡

14- «አታመንዝር፡፡»

- በሰባተኛው ትእዛዝ፣ ከሕጋዊ ባለቤቶችን ውጭ ከሌላ ሰው ባል ወይም ሚስት ጋር እንዳንተኛ (የግብረ ሥጋ ግንኙነት እንዳንፈጽም ታዝዘናል፡፡

- ከሌላ ሰው የትዳር ጓደኛ ጋር መተኛት የሌለብን ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር አንድን ወንድ ለአንዲት ሴት፣ አንዲትን ሴት ለአንድ ወንድ ነው የሰጠው፡፡

- እግዚአብሔር አንዲህ ይላል፣ የሌላውን ሰው የትዳር ጓደኛ ስንመለከትና አብረን ለመተኛት (ግብረ ሥጋ ለመፈጸም) ከተመኘን፣ ያን ጊዜ እመንዝረናል ማለት ነው፡፡

- ከእኛ ተቃራኒ ጾታ ያላቸውን ሰዎች ተመልክተን ከእነርሱ ጋር ለመተኛት ብንፈልግ፣ ይህንን ትእዛዝ ተላልፈናል ማለት ነው፡፡

- እግዚአብሔር ሰዎች ሁሉ ይህን ትእዛዝ ጥሰዋል ብሏል፡፡

- ይህን ትእዛዝ ማፍረስ፣ በዘላለማዊ የእሳት ባሕር ውስጥ ለዘላለም መጣልን ወይም መሞትን ያስከትላል፡፡

- እግዚአብሔር የሰጠው ስምንተኛ ትእዛዝ ይህ ነው፡-

ዘጸአት 20:15 እናንብብ፡፡

15- «አትሰረቅ፡፡»

- በስምንተኛው ትእዛዝ፣ እግዚአብሔር እንዳንሰርቅ አዝዞናል።
- የሌሎችን ንብረት መስረቅ የሌለብን ለምንድን ነው?
- እግዚአብሔር ንብረት የማፍራት መብት ስለሰጣቸው።
- የአንድ ሰው ንብረት ለመስረቅ ካሰብን፣ ያን ጊዜ ሰርቀናል ማለት ነው።
- የአንድን ሰው ንብረት ከተመለከትንና ለመስረቅ ከፈለግን (ከተመኘን)፣ ያን ጊዜ ይህን ትእዛዝ እየጣስን ነው።
- እግዚአብሔር፣ ሰው ሁሉ ይህን ትእዛዝ ተላልፏል ይላል።
- ይህን ትእዛዝ መጣስ በዘላለማዊው የእሳት ባሕር ውስጥ ሞትን ያስከትላል።
- እግዚአብሔር የሰጠው ዘጠነኛው ትእዛዝ ይህ ነው፡-

ዘጸአት 20:16 እናንብብ።

16- «በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር።»

- በዘጠነኛው ትእዛዝ፣ እግዚአብሔር እንዳንዋሽ አዝዞናል።

- መዋሽት የሌለብን ለምንድን ነው?
- ምክንያቱም ውሸቶች ከእግዚአብሔር የመጡ አይደሉም።
- ምክንያቱም ውሸቶች ከኃጢአት እና ከሰይጣን ናቸው።
- እውነቶችን ሁሉ የማንናገር ከሆነ፣ እየዋሸን ነው፤ በዚህም የተነሣ ይህን ትእዛዝ እየጣስን ነው።
- እውነትን አውቀን፣ እውነትን የማንናገር ከሆነ፣ ውሸታሞች ነን፤ ይህንም ትእዛዝ እያፈረስን ነው።
- እግዚአብሔር ለዎች ሁሉ ይህን ትእዛዝ ጥሰዋል ይላል።
- ይህን ትእዛዝ መጣስ በዘላለማዊው የእሳት ባሕር ውስጥ መሞትን ያስከትላል።
- እግዚአብሔር የሰጠን አሥረኛው ትእዛዝ ይህ ነው፡-

ዘጸአት 20:17 እናንብብ።

17- «የባልንጀራህን ቤት አትመኝ፤ የባልንጀራህን ሚስት ወይም የእርሱን ወንድ አገልጋይ ሆነ ሴት አገልጋይ፤ በሬውንም ሆነ አህያውን ወይም የእርሱ የሆነውን ማናቸውንም ነገር አትመኝ።»

- በአሥረኛው ትእዛዝ፣ እግዚአብሔር፣ ሌሎችን ለዎች ያሏቸውን ነገሮች እንዳንፈልግ አዝዞናል።
- የሌሎችን ንብረት መመኘት የሌለብን ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም ሌሎች ያላቸውን ነገር የሰጣቸው እግዚአብሔር ራሱ ነው።

- ሌሎች ያላቸውን ነገር ስንፈልግ (ስንመኝ)፣ ይህን ትእዛዝ እንጥላለን።

- እግዚአብሔር ሁሉም ሰዎች ይህን ትእዛዝ ጥሰዋል ይላል።

- ይህን ትእዛዝ መጣስ በዘላለማዊው የእሳት ባሕር ውስጥ የዘላለም ሞትን ያስከትላል።

- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የሰጣቸው አሥርቱ ትእዛዛት እነዚህ ናቸው።

- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የሰጣቸው እነዚህ ትእዛዛት ለሰዎች ሁሉ የተሰጡ ናቸው።

- ማንም ሰው የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሁሉ መፈጸም አይችልም።

- እኛ ሁላችንም የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ጥሰናል።

- የእግዚአብሔርን ዐሥርቱን ትእዛዛት አለመጠበቅ የሚያስከትለው ቅጣት ምንድን ነው?

- በእሳት ባሕር ውስጥ መሞትን።

- አንዷን የእግዚአብሔር ትእዛዝ ብቻ መጣስ ምንን ያስከትላል?

- በዘላለማዊው የእሳት ባሕር ውስጥ መሞትን።

- ከአንዱ በስተቀር ሁሉንም የእግዚአብሔር ትእዛዛት ብንፈጽም እንኳ፣ እግዚአብሔር የሚለን ሁሉንም ትእዛዛትን አፍርላችኋል።

- እግዚአብሔር ሰይጣንን ከሰማይ ከመወርወፍና የእሳት ባሕር ለእርሱ ከማዘጋጀቱ በፊት፣ ሰይጣን በእግዚአብሔር ላይ ያመፀው ስንት ጊዜ ነበር?

- አንድ ጊዜ ብቻ።

- ሰይጣን ኃጢአት ባደረገበት በመጀመሪያው ቅጽበት እግዚአብሔር በሞት ቀጣው።

- እግዚአብሔር ከሰማይ አስወጥቶ ወደ ተዘጋጀላቸው የእሳት ባሕር እነርሱን ከመጣሉ በፊት ሰይጣንን የተከተሉት ክፉ መላእክት ስንት ጊዜ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ጣሉ?

- አንድ ጊዜ ብቻ

- ሰይጣን የተከተሉት መላእክት በእግዚአብሔር ላይ ያመጹት አንድ ጊዜ ብቻ ቢሆንም፣ እግዚአብሔር በሞት ቀጣቸው።

- አዳምና ሔዋን እግዚአብሔር ከዴድን የአትክልት ስፍራ ሳያባርራቸው በፊት፣ በእግዚአብሔር ላይ ያመፁት ስንት ጊዜ ነበር?

- አንድ ጊዜ ብቻ።

- አዳምና ሔዋን በእግዚአብሔር ላይ ያመፁት አንድ ጊዜ ብቻ ቢሆንም፣ እግዚአብሔር በሞት ቀጣቸው።

- እግዚአብሔር ቅዱስ ስለሆነ አንድም ኃጢአት ቢሆን እንኳ በሞት መቀጣት አለበት።

- የእግዚአብሔር ትእዛዛት እንደ መስተዋት ናቸው።
- የእግዚአብሔር ትእዛዛት እንደ መስተዋት የሚሆኑት እንዴት ነው?
- ኃጢአታችንን ያሳዩናል።
- ኃጢአታችንን እንድናይ ያግዙናል።
- እግዚአብሔር ትእዛዛቱን ለምን ሰጠን?
- ቆሻሻውንና ኃጢአተኛ ልቦቻችንን እንዲያሳዩን።
- አንድ ሰው ያለመስታወት የቆሸሸውን ፊቱን ማየት እንደማይችል ሁሉ፤ በእግዚአብሔር ትእዛዛት አማካይነት ካልሆነ፤ መቆሸሻችንንና ኃጢአተኛውን ልባችንን ማየት አንችልም።
- እግዚአብሔር ትእዛዛቱን ለእስራኤላውያን የሰጣቸው፤ እስራኤላውያን ቆሻሻ እና ኃጢአተኛ ልባቸውን ሊያሳያቸው ነበር።
- እግዚአብሔር ትእዛዛቱን የሰጠው፤ ለሰዎች ሁሉ ቆሻሻቸውንና ኃጢአተኛውን ልባቸውን ሊያሳያቸው ነው።
- ልባችን የቆሸሸና በኃጢአት የተሞላ (የረከሰ) በመሆኑ፤ ወደ እግዚአብሔር ለመቅረብ ምንም ዓይነት ነገር ማድረግ አንችልም።
- ልባችን የቆሸሸና በኃጢአት የታጨቀ በመሆኑ፤ በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነትን ለማግኘት ምንም ነገር ማድረግ አንችልም።
- ቆሻሻውንና ኃጢአተኛውን ልባችንን ፈጽሞ ማንጸት አንችልም።
- ቆሻሻውንና ኃጢአተኛውን ልባችንን ለማንጸት የሚችል ማን ብቻ ነው?
- እግዚአብሔር ብቻ ነው።

ትምህርት 34

1. እግዚአብሔር ከሲና ተራራ ላይ ሆኖ ለእስራኤላውያን ምን ሰጣቸው?
 - አሥርቱን ትእዛዛት።
2. እግዚአብሔር ብቻ አምላካችን መሆን ያለበት ለምንድን ነው?
 - ምክንያቱም አንድ አምላክ ብቻ ስላለ።
 - ምክንያቱም ሌላ አምላክ ስለሌለ።
3. በእግዚአብሔር አምሳል ምስል መሥራት የሌለብን ለምንድን ነው?
 - ምክንያቱም እግዚአብሔር መንፈስ ነው።
 - ምክንያቱም እግዚአብሔር ሰውን፤ እንስሳን ወይም ወፍን አይመስልም።
4. የእግዚአብሔርን ስም ማክበር ያለብን ለምንድን ነው?
 - ምክንያቱም የእግዚአብሔር ስም እና እግዚአብሔር አይነጣጠሉም።
 - ምክንያቱም የእግዚአብሔር ስም እና እግዚአብሔር አንድ ናቸው።
5. በሳምንት አንድ ቀን ማረፍ ያለብን ለምንድን ነው?
 - ምክንያቱም እግዚአብሔር ሰማይን እና ምድርን በስድስት ቀን ፈጥሮ፤ በሰባተኛው ቀን ስላረፈ።
6. አባቶቻችንን እና እናቶቻችንን ማክበር ያለብን ለምንድን ነው?
 - እግዚአብሔር አባቶቻችንን እና እናቶቻችንን እኛን ያሳድጉን ዘንድ ስለ ሰጠን።
7. በእግዚአብሔር እይታ አንጻር፤ እኛ አንድን ሰው ከጠላነው ምን አደረግን ማለት ነው።
 - ያን ሰው ገደልነው ማለት ነው።

8. ከእግዚአብሔር አንጻር፣ አንዲትን ሴት ተመልክተን አብረናት ለመተኛት ከተመኘን፣ ምን አደረግን ማለት ነው?

- አመነዘርን ማለት ነው።

9. በእግዚአብሔር አይታ፣ የአንድን ሰው ንብረት ለመስረቅ ካሰብን፣ ምን አደረግን?

- ሰርቀናል ማለት ነው።

10. ከእግዚአብሔር አንጻር፣ እውነትን አውቀን፣ መናገር ካልቻልን፣ ምን እያደረግን ነው?

- እየዋሸን ።

11. የሌሎችን መመኘት የሌለብን ለምንድን ነው?

- ለሌሎች ያላቸውን ነገር የሰጣቸው እግዚአብሔር ስለ ሆነ።

12. ከእግዚአብሔር ትእዛዝ አንዷ ብቻ ስትቀር ሁሉንም ከፈጸምን፣ እግዚአብሔር ምን ይለናል?

- እግዚአብሔር በሁሉም ትእዛዛቱ ላይ አምፃችኋል ይለናል።

13. አሥርቱን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት አለመጠበቅ የሚያስከትለው ፍርድ ምንድን ነው?

- በዘላለማዊው የእሳት ባሕር ውስጥ መሞት።

14. የእግዚአብሔር ትእዛዛት እንደ መስተዋት ሊሆኑ የሚችሉት አንዴት ነው?

- ኃጢአታችንን ስለሚያሳዩን።

- ኃጢአታችንን እንድናይ ስለሚረዱን።

15. እግዚአብሔር ትእዛዛቱን የሰጠን ለምንድን ነበር?

- ቆሻሻውንና ኃጢአተኛውን ልባችንን ሊያሳዩን።

16. የእኛን ቆሻሻና ኃጢአተኛ ልባችንን ሊያነፃ የሚችል ማን ብቻ ነው?

- እግዚአብሔር።

- እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት ለእስራኤላውያን ሰጣቸው።

- እስራኤላውያን አሥርቱን ትእዛዛት እንዲረሱ ስላልፈለጉ፣ እግዚአብሔር ራሱ በሁለት ሰሌዳ ላይ ጻፈላቸው።

- በሁለቱ ሠሌዳ ላይ የጻፋቸውን ትእዛዛት እንዲወስድለት እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ሆኖ ሙሴን ጠራው።

ዘጸአት 24:12 እናንብብ።

12- እግዚአብሔር ሙሴን፣ «በተራራው ላይ ወደ እኔ ና፤ በዚህም ቆይ፤ እኔም መመሪያ እንዲሆናቸው ሕግና ትእዛዛት የጻፍኩባቸውን የድንጋይ ጽላቶች እሰጥሃለሁ» አለው።

- ሙሴ እግዚአብሔርን ታዘዘ ወደ ሲና ተራራ ወጣ።

- ወጣቱ ኢያሱ ከሙሴ ጋር ሄደ።

ዘጸአት 24:13-15 እና 18 እናንብብ።

13- ከዚያም ሙሴ ከረዳቱ ከኢያሱ ጋር አብሮ ሄደ፤ ሙሴም ወደ እግዚአብሔር ተራራ ወጣ።

14- እርሱም ሽማግሌዎችን፣ «ወደ እናንተ እስክንመለስ ድረስ በዚህ ቆይ፤ አሮንና ሖር ከእናንተ ጋር ናቸው፤ ክርክር ያለው ሰው ቢኖር ወደ እነርሱ ይሂድ» አላቸው።

15- ሙሴም ወደ ተራራ ሲወጣ፣ ደመናው ተራራውን ሸፈነ፤

18- ከዚያም ሙሴ ወደ ተራራው ደመናው ውስጥ ገባ፤ በተራራው ላይ አርባ ቀንና አርባ ሌሊት ቆየ።

- ሙሴ ከተራራው አናት እንደ ደረሰ፤ እግዚአብሔር ዐሥርቱን ትእዛዛት ሰጠው።

- እግዚአብሔር ዐሥርቱን ትእዛዛት ለሙሴ በሰጠው ጊዜ፤ ሙሴ አንድ ነገር እንዲያንጽለት አዝዞት ነበር።

- እግዚአብሔር፤ ሙሴ የመገናኛውን ድንኳን እንዲያንጽ አዘዘው።

ዘጸአት 25:8 እናንብብ።

8- [እግዚአብሔር ሙሴን እንዲህ አለው] «ከዚያም መቅደስ እንዲሠራልኝ አድርግ፤ እኔም በመካከላቸው አድራሰሁ።»

- እግዚአብሔር፤ ሙሴ ድንኳን እንዲሠራለት ያዘዘው ለምን ነበር?

- እግዚአብሔር መኖሪያ ቤት ያስፈልገዋል?

- አያስፈልገውም።

- ለእግዚአብሔር የመኖሪያ ቤት የማያስፈልገው ለምንድን ነው?

- ምክንያቱም እግዚአብሔር መንፈስ ነው።

- ምክንያቱም እግዚአብሔር በሁሉም ቦታ በሁሉም ጊዜ ይገኛል።

- እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር የገባውን ቃል ኪዳን ታስታውሳላችሁ?

- እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር የገባው ቃል ኪዳን ምን ነበር?

- እስራኤላውያን፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዛት በሙሉ የሚፈጽሙ ከሆነ፤ እግዚአብሔር ምን ደርግላቸዋል?

- እስራኤላውያንን፤ ትእዛዛቱን ሁሉ የሚፈጽሙ ከሆነ እግዚአብሔር ይባርካቸዋል።

- እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ የማይፈጽሙ ከሆነ፤ እግዚአብሔር እንደሚባርካቸው ቃል ገባላቸው።

- እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ መፈጸም ችለዋል?

- አልቻሉም።

- እስራኤላውያን ትእዛዛቱን ሁሉ መፈጸም እንደማይችሉ እግዚአብሔር አውቋል?

- አዎን።

- ከትእዛዛቱ አንዱን እንኳን ለሚጥሱ የእግዚአብሔር ፍርድ ምንድን ነው?

- በዘላለማዊው የእሳት ባሕር ውስጥ መሞት።

እግዚአብሔር፤ ሙሴ ድንኳን እንዲሠራለት የፈለገበት ምክንያት ይህ ነው፡-

- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ስለሚወድድ፤ በእሳት ባሕር ውስጥ እንዲሞቱ አልፈለገም፡፡

- እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን በዘላለማዊው የእሳት ባሕር ውስጥ እንዲሞቱ ስላልፈለገ፤ የማምለጫ መንገድ አዘጋጀላቸው፡፡

- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ያዘጋጀላቸው የማምለጫ መንገድ ምን ነበር?

- እስራኤላውያን ከእግዚአብሔር ሕግጋት አንዱን በሚጥሱበት ጊዜ ሁሉ፤ ወደ መገናኛው ድንኳን ሄደው የእንስሳት ደም ያቀርባሉ፡፡

- እግዚአብሔር የእንስሳትን ደም በሚያይበት ጊዜ ምን ያደርጋል?

- እግዚአብሔር የእንስሳት ደም በሚያይበት ጊዜ፤ የኃጢአት ዋጋ ሙሉ በሙሉ እስኪከፈል ድረስ እስራኤላውያንን ከመቅጣት ይታቀባል፡፡

- እግዚአብሔር ሙሴ እና እስራኤላውያን ድንኳኑን እንዴት እንዲሠሩለት ፈለገ?

ዘጸአት 25:9 እናጌብብ፡፡

9. [እግዚአብሔር ሙሴን እንዲህ አለው] «የማደሪያ ድንኳኑን እና በውስጡ ያለውን ዕቃ ሁሉ ልክ እኔ በማሳይህ

ዕቅድ መሠረት ሥሩት፡፡»

- እግዚአብሔር፤ ሙሴ እና እስራኤል ድንኳኑን እንዴት እንዲሠሩለት ፈለገ?

- ልክ እግዚአብሔር ባዘዘው መሠረት፡፡

- ኖኅ መርከቡን በምን መልክ እንዲሠራ ነበር እግዚአብሔር የፈለገው?

- ልክ እግዚአብሔር ባዘዘው መሠረት

- ኖኅ መርከቡን እግዚአብሔር ባዘዘው መሠረት መሥራት እንደ ነበረበት ሁሉ፤ ሙሴም የማደሪያውን ድንኳን እግዚአብሔር በሚፈልገው መሠረት እንዲሠራ እግዚአብሔር አዘዘው፡፡

- ወደ እርሱ እንዴት መቅረብ እንዳለብን ለእግዚአብሔር ልንገኘው አንችልም፡፡

- እኛ ወደ እግዚአብሔር እንዴት መቅረብ እንዳለብን ለእግዚአብሔር ልንገኘው አንችልም፡፡

- በራሳችን መንገድ ወደ እግዚአብሔር መምጣት አንችልም፡፡

- እኛ ወደ እግዚአብሔር መምጣት ያለብን በእግዚአብሔር መንገድ ብቻ ነው፡፡

- የእግዚአብሔርን መንገድ የምንማረው ከየት ነው?

-ከእግዚአብሔር መጽሐፍ፤ ከመጽሐፍ ቅዱስ ነው፡፡

- እግዚአብሔር እስራኤላውያን ድንኳኑን እንዲሠሩለት የፈለገው በምን ጥሬ ዕቃ ነው?

- ከእንስሳት ቆዳ እና ከፍየል ጸጉር በተሠሩ ቁሳቁሶች፡፡

- እግዚአብሔር ባለው መሠረት የመገናኛውን ድንኳን እንዲሠራ አዘዘው፡፡

- ከዚያም፤ እግዚአብሔር፤ ሙሴ በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ሁለት ክፍሎችን እንዲሠራ አዘዘው።

- የመጀመሪያው ክፍል ቅድስት ነው።
- ያ ክፍል ለእግዚአብሔር የተለየ ነው።

- ወደ መጀመሪያው ክፍል መግባት የሚችሉት ጥቂት ሰዎች ብቻ ነበሩ።

- ሁለተኛው ክፍል ቅድስተ ቅዱሳን ተብሎ ይጠራል።
- ይህ ክፍል የእግዚአብሔር ብቻ ነው።

- ወደዚህ ክፍል መግባት የሚችለው አንድ ሰው ብቻ ሲሆን፤ ያውም በዓመት አንድ ጊዜ ነበር።

- ምክንያቱም የእግዚአብሔር ክብር በዚህ ክፍል ውስጥ ስለሚሆን ነበር።

- እስራኤላውያን ልክ እግዚአብሔር ባዘዛቸው መሠረት የመገናኛውን ድንኳን የሚሠሩለት ከሆነ፤ የእግዚአብሔር ክብር ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ይገባል።

- ቀጥሎም እግዚአብሔር፤ ሙሴ ልዩ ሳጥን እንዲሠራና በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ እንዲያስቀምጥ አዘዘው።

- ልዩው ሳጥን የቃል ኪዳን ታቦት በመባል ይታወቃል።

ዘጸአት 25:10-11 እናንብብ።

10- [እግዚአብሔር ለሙሴ እንዲህ አለው] «[እስራኤላውያን] ርዝመቱ ሁለት ክንድ ተኩል፤ ወርዱ አንድ

ክንድ ተኩል፤ ከፍታው አንድ ክንድ ተኩል የሆነ ታቦት ከግራር እንጨት እንዲሠራ አድርግ።

11- ውስጡንም ውጭውንም በንጹሕ ወርቅ ለብጠው፤ በዙሪያውም የወርቅ ክፈፍ አብጅለት።»

- እግዚአብሔር፤ የቃል ኪዳን ታቦት ከልዩ ዓይነት ዛፍ እንጨት እንዲሠራ አዘዘ።

- እግዚአብሔር፤ የቃል ኪዳን ታቦት በወርቅ መለበጥ አለበት ብሎ አዘዘ።

- እግዚአብሔር የቃል ኪዳን ታቦት ርዝመት ሁለት ተኩል ክንድ፤ ወርዱ አንድ ተኩል ክንድ፤ ከፍታው አንድ ክንድ ተኩል እንዲሆን አዘዘ።

- ቀጥሎም፤ እግዚአብሔር፤ ሙሴን ለቃል ኪዳን ታቦት መሸፈኛ እንዲሠራ አዘዘው።

ዘጸአት 25:17 እናንብብ።

17- [እግዚአብሔር ሙሴን እንዲህ አለው] «ርዝመቱ ሁለት ክንድ ተኩል፤ ወርዱ አንድ ክንድ ተኩል የሆነ የስርዮት መክደኛ ከንጹሕ ወርቅ ሥራለት።»

- «እግዚአብሔር፤ ሙሴን የቃል ኪዳን ታቦት መሸፈኛ ከንጹሕ ወርቅ እንዲሠራ አዘዘው።»

- እግዚአብሔር መሸፈኛው ርዝመቱ ሁለት ተኩል፤ ወርዱ አንድ ክንድ ተኩል መሆን አለበት አለ።

- ይህ መሸፈኛ የሚቀመጠው የእግዚአብሔር ክብር በሚገኝበት

በእስራኤላውያን መካከል ነበር።

- ቀጥሎም፤ እግዚአብሔር፤ ሙሴ ለመሸፈኛው ሁለት ከወርቅ የተሠራ መላእክት እንዲሠራ አዘዘው።

ዘጸአት 25:18-20 እናንብብ።

18- [እግዚአብሔር ለሙሴ እንዲህ አለው] «በስርየት መክደኛው ዳርና ዳር ላይ የሚሆኑ ከወርቅ የተቀረጹ ሁለት ኪሩቤል ሥራ።

19- አንዱን ኪሩብ በአንደኛው፤ ሁለተኛውን ኪሩብ በሌላኛው ዳር አድርግ። በሁለቱም ጫፎች ሁለቱን ኪሩቤል ከስርየት መክደኛው ጋር አንድ ወጥ አድርገህ ሥራቸው።

20- ኪሩቤልም ክንፎቻቸውን ወደ ላይ በመዘርጋት የስርየት መክደኛውን በክንፎቻቸው ይሸፍኑ፤ እርስ በርሳቸው ትይዩ በመሆንም ፊታቸውን ወደ ስርየት መክደኛው ያድርጉ።»

- እግዚአብሔር፤ ሙሴን በአንደኛው የስርየት መክደኛ ጫፍ አንድ ከወርቅ የተሠራ መልአክ፤ በሌላኛው ጫፍ ሌላ ከወርቅ የተሠራ መልአክ እንዲያስቀምጥ አዘዘው።

- እግዚአብሔር፤ የተቀረጹት ሁለቱ መላእክት ፊት ለፊት እንዲተያዩ፤ ክንፎቻቸው ተዘርግተው የስርየቱን መክደኛ እንዲሸፍኑ እና ፊታቸው ወደ ታች አዘቅዝቆ እንዲመለከቱ አዘዘ።

- ቀጥሎም፤ እግዚአብሔር ሙሴን የስርየቱን መክደኛ በቃል ኪዳን ታቦት ላይ እንዲያኖር አዘዘው።

ዘጸአት 25:21-22 እናንብብ።

21- [እግዚአብሔር ለሙሴ እንዲህ አለው] «የስርየት መክደኛውን በታቦቱ አናት ላይ አስቀምጠው፤ እኔ የምስጥህን ምስክሩንም በታቦቱ ውስጥ አስቀምጥ።

22- በምስክሩ ታቦት ላይ ባሉት በሁለቱ ኪሩቤል መካከል፤ በስርየት መክደኛው ላይ በዚያ እኔ ከአንተ ጋር እገናኛለሁ፤ ለእስራኤላውያን የሚሆኑትን ትእዛዞችንም እሰጥሃለሁ።»

- እግዚአብሔር፤ ሙሴ አሥርቱን ትእዛዛት የተጻፈባቸውን ሁለት ጽላቶች በቃል ኪዳን ታቦት ውስጥ እንዲያስቀምጥ አዘዘው።

- የእግዚአብሔር ክብር ከእስራኤላውያን ጋር የነበረው ከሁለቱ መላእክት መካከል ባለው ስርየት መክደኛው ላይ ነበር።

- በተጨማሪም እግዚአብሔር ቅድስቱን እና ቅድስተ ቅዱሳኑን በመጋረጃ እንዲከፍል አዘዘው።

ዘጸአት 26:31 እና 33 እናንብብ።

31- [እግዚአብሔር ለሙሴ እንዲህ አለው] «ከሰማያዊ፤ ከሐምራዊ፤ ከቀይ ማግና በቀጭኑ ከተፈተለ በፍታ መጋረጃ አብጅ፤ እጅ ብልህ ሠራተኛም ኪሩቤልን ይጥለፍበት።

33- መጋረጃውን በማያያዣዎቹ ላይ ስቀለው፤ የምስክሩንም ታቦት ከመጋረጃው በስተኋላ አስቀምጠው፤ መጋረጃውም መቅደሱን ከቅድስተ ቅዱሳኑ ይለያል።»

- ቅድስትን እና ቅዱሳተ ቅዱሳኑን የሚለየው መጋረጃ ትርጓሜው ምንድን ነበር?

- መጋረጃው እስራኤላውያን በኃጢአታቸው ምክንያት

ከእግዚአብሔር መለየታቸውን ያሳስብ ነበር።

- መጋረጃው ቅድስተ ቅዱሳኑን ከቅድስት እንደለየው ሁሉ፤ ኃጢአት እግዚአብሔርን እና ሕዝቡን ይለያል።
- የመጋረጃው ሥራ ሲጠናቀቅ እግዚአብሔር ሙሴ የቃል ኪዳንን ታቦትደ እጅግ በተቀደሰው ክፍል ውስጥ እንዲያኖረው አዘዘው።
- እግዚአብሔር፤ ሙሴ በድንኳኑ ዙሪያ አጥር እንዲሠራ አዘዘው።
- ከቅጥሩ ውስጥ እና ከድንኳኑ ፊት ለፊት፤ ከእንጨት ተሠርቶ በነሐስ የተሰበጠ መሠዊያ ሙሴ እንዲሠራ እግዚአብሔር አዘዘው።

ዘጸአት 27:1-2 እናንብብ።

1- [እግዚአብሔር ሙሴን እንዲህ አለው] «ከፍታው ሦስት ክንድ የሆነ መሠዊያ ከግራር እንጨት ሥራ፤ ርዝመቱ አምስት፤ ስፋቱም አምስት ክንድ ሆኖ ባለ አራት ማእዘን ይሁን።

2- ቀንዶቹና መሠዊያው አንድ ወጥ ይሆኑ ዘንድ በአራቱም ማእዘኖች ላይ ቀንድ አድርግለት፤ መሠዊያውንም በነሐስ ለብጠው።»

- እስራኤላዊ ኃጢአት በሚያደርግበት ጊዜ፤ በነሐሱ መሠዊያ አጠገብ እንስሳ እንዲያርድ እግዚአብሔር አዘዘ።

- እስራኤላውያን እንስሳትን እንዴት ማረድ እንዳለባቸው እግዚአብሔር የተናገረው ቃል ይህ ነው።

ዘሌዋ. 1:4 እናንብብ።

4- [እግዚአብሔር ሙሴን እንዲህ አለው] «የሚቃጠል መሥዋዕት ሆኖ በሚቀርበው እንስሳ ራስ ላይም እጁን ይጫን፤ ይህም ያስተሰርይለት ዘንድ በምትኩ ተቀባይነት ያገኛል።»

- እስራኤላዊው እጁን ለመሥዋዕት በሚያቀርበው እንስሳ ላይ እንዲጭን፤ ከዚያም እንዲያርደው እግዚአብሔር አዘዘ።

- እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን በቅድሚያ ለመሥዋዕት በሚያርዱት እንስሳ ላይ እጃቸውን እንዲጭኑ ያዘዘው ለምን ነበር?

- እስራኤላዊው እጁን በእንስሳ ላይ የሚጭነው፤ በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአት መሥራቱንና መሞት የሚገባው መሆኑን ለመግለጽ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር የሰውየውን ሳይሆን የእንስሳውን ሞት እንዲቀበል ነበር።

- የእንስሳት ደም ለእስራኤላውያን ኃጢአት ዋጋ ሊሆን ችሎ ነበር?

- አልቻለም።

- ካልቻለ፤ እግዚአብሔር ለምንድን ነበር እስራኤላውያን ስለ ኃጢአታቸው እንስሳትን እንዲሠጡ የጠየቃቸው?

- እግዚአብሔር፤ ለእስራኤላውያን የኃጢአት ቅጣት ሞት መሆኑን ሊያስተምራቸው ስለ ፈለገ ነበር።

- እግዚአብሔር የእንስሳትን ደም በሚያይበት ጊዜ ምን ያደርግ ነበር?

- እግዚአብሔር የእንስሳቱን ደም በሚያይበት ጊዜ፣ ፍጹም የሆነ የደም መሥዋዕት እስከሚቀርብበት ጊዜ ድረስ፣ እስራኤላውያንን ከቅጣት ነጻ ያደርጋቸዋል።

- ቀጥሎም፣ እግዚአብሔር ሙሴ ወንድሙን አሮንን ሊቀ ካህን አድርጎ እንዲሾመው አዘዘው።

- እግዚአብሔር፣ ሙሴ የአሮንንም ልጆች ካህናት እንዲያደርጋቸው አዘዘው።

ዘጸአት 28:1 እናንብብ።

1- [እግዚአብሔር ሙሴን እንዲህ አለው] «ካህናት ሆነው ያገለግሉኝ ዘንድ ከእስራኤላውያን መካከል ወንድምህ አሮንን ከወንዶች ልጆቹ ከናዳብ፣ ከአብዱድ፣ ከአልዓዛርና ከኢታምር ጋር ወደ አንተ አቅርባቸው።»

- እግዚአብሔር አሮንን እና ልጆቹን ካህናት አደረጋቸው።

- ነገር ግን ሊቀ ካህኑ አሮን ብቻ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን እንዲገባ ተፈቀደለት።

- አሮንም ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ የሚገባው በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ነበር።

- እግዚአብሔር ቅዱስ ስለሆነ እና ሁሉንም ኃጢአትን ስለሚጠላ፣ ሊቀ ካህኑ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን መግባት የሚችለው በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ነበር።

ዘሌዋውያን 16:2 እናንብብ።

2- እግዚአብሔር ሙሴን እንዲህ አለው «እኔ በሰርየቱ መክደኛ ላይ በደመና ውስጥ እገለጣለሁና፣ ወንድምህ አሮን በመጋረጃው ውስጥ ወዳለው ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ማለት በታቦቱ ላይ ወዳለው ወደ ሰርየቱ መክደኛ ፊት፣ በፈለገ ጊዜ ሁሉ እንዳይገባና እንዳይሞት ንገረው።»

- አሮን በፈለገው ጊዜ ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ ቢገባ ምን ይሆናል?

- አሮን ይሞታል።

- አሮን ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ የሚገባው በዓመት አንድ ጊዜ እግዚአብሔር በመረጠው ጊዜ ብቻ ነበር።

- አሮን ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ እንዲገባ እግዚአብሔር የመረጠበት ቀን ሰደርሰ፣ እግዚአብሔር፣ አሮን ምን ይዞ እንዲገባ ነበር ዘዘው።

ዘሌዋውያን 16:14 እናንብብ።

3- [እግዚአብሔር ሙሴን እንዲህ አለው] «ከወይፈኑም ደም ወስዶ በሰርየቱ መክደኛ ፊተኛው ወገን ላይ በጣቱ ይርጭ፣ ደግሞም በሰርየቱ መክደኛ ትይዩ በጣቱ ሰባት ጊዜ ይርጭ።»

- እግዚአብሔር፣ አሮን ወደ ቅድስተ ቅዱሳን በሚገባበት ጊዜ የእንስሳ ደም ይዞ እንዲገባ አዘዘው።

- አርን በእንስሳው ደም ምን ያደርግበታል?

- ደሙን በቃል ኪዳን ታቦት የስርየት መክደኛ ላይ ይረጨዋል።

- እግዚአብሔር ቅዱስ ስለሆነና ኃጢአትን ሁሉ ስለሚጠላ፣ ሊቀ ካህኑ የእንስሳት ደም ይዞ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ በሚገኘው የኪዳን ታቦት የስርየት መክደኛ ላይ ይረጨዋል።

- እግዚአብሔር ያለውን አርን ካደረገና ደሙን በኪዳን ታቦት የስርየት መክደኛ ላይ ከረጨ፣ እግዚአብሔር ምን ያደርጋል?

- እግዚአብሔር በእስራኤላውያን ላይ ሊመጣ ያለውን ቅጣት፣ የተሻለ የኃጢአት መሥዋዕት እስከሚቀርብበት ጊዜ ድረስ ይቆያል።

- እኛ ወደ እግዚአብሔር እንዴት መቅረብ እንዳለብን ለእግዚአብሔር መንገር እንችልም።

- እኛ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ያለብን እርሱ በሚነግረን መንገድ ነው።

- እኛ በራሳችን መንገድ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ እንችልም።

- እኛ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ የሚገባን በእግዚአብሔር መንገድ ብቻ ነው።